תחרות המחזות
של **קרן ארדיטי**
2017

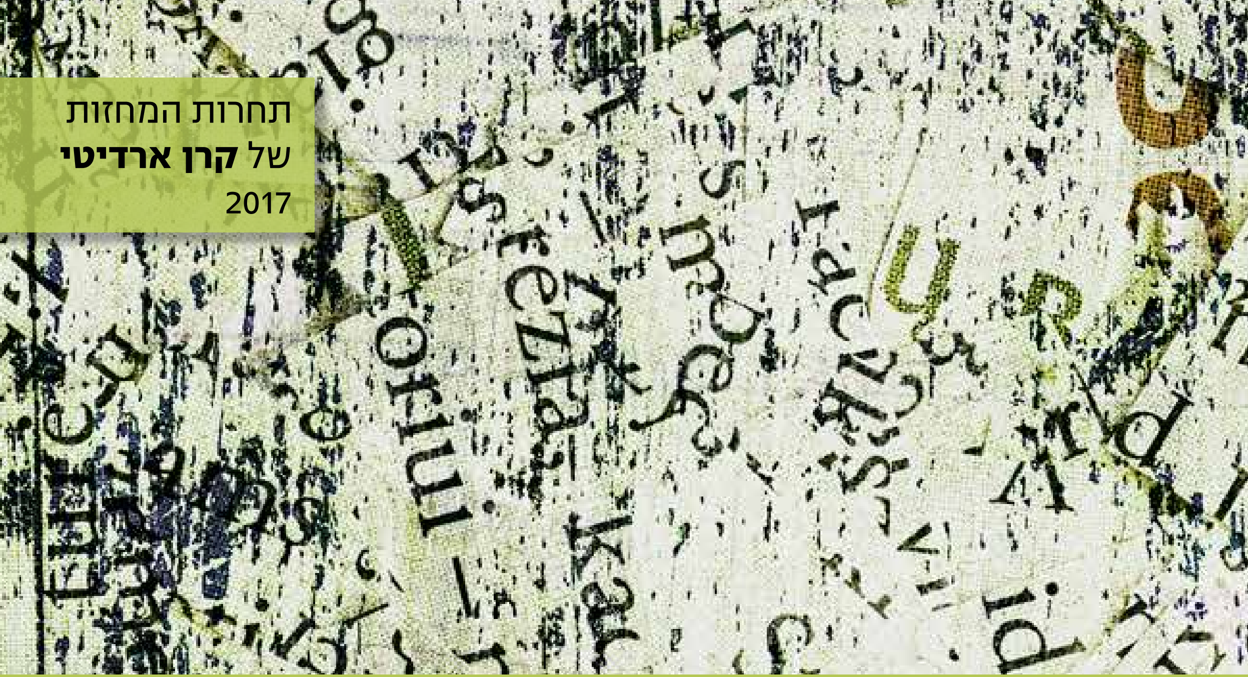

מפגשי יהודים–ערבים בחיי היומיום

Jewish-Arab Encounters in Daily Life

لقاءات اليهود والعرب في الحياة اليومية

Rencontres Juifs-Arabes dans la vie quotidienne

קרן ארדיטי לדיאלוג בינתרבותי
The Arditi Foundation for Cultural Dialogue
مؤسسة أرديتي للحوار بين الثقافات

משרד סגן הנשיא אוניברסיטת תל אביב
Office of the Vice President Tel Aviv University
مكتب نائب الرئيس جامعة تل أبيب

מפגשי יהודים–ערבים בחיי היומיום

Jewish-Arab Encounters in Daily Life

لقاءات اليهود والعرب في الحياة اليومية

Rencontres Juifs-Arabes dans la vie quotidienne

המחזות הזוכים בתחרות המחזות
של **קרן ארדיטי** 2017

קרן ארדיטי לדיאלוג בינתרבותי
The Arditi Foundation for Cultural Dialogue
مؤسسة أرديتي للحوار بين الثقافات

משרד סגן הנשיא אוניברסיטת תל אביב
Office of the Vice President Tel Aviv University
مكتب نائب الرئيس جامعة تل أبيب

תרגמה לערבית: מיכל סלע
תרגמה לצרפתית: סילבי מאייר
עיצוב ועימוד: מיכל סמו־קובץ, המשרד לעיצוב גרפי

© כל הזכויות שמורות

אין להדפיס ללא אישור בכתב מבעלי הזכויות כל חלק מהספר הזה,
אין לייצרו מחדש או להשתמש בו בכל צורה שהיא, אלקטרונית או מכנית,
או באמצעים אחרים הידועים כיום או שיומצאו בעתיד, כולל צילום
או הקלטה, או בכל סוג של מאגרי מידע.

יצא לאור בשנת תשע"ח – 2017

Metin Arditi of the Arditi foundation

Mr. Metin Arditi, the head and founder of the Arditi Foundation, is a Swiss citizen of Turkish Sephardic origin, and lives in Geneva. He is a well-known author and a philanthropist. In 2012 he was named Goodwill Ambassador of UNESCO, and in 2014 UNESCO nominated him as a Special Envoy for Intercultural Dialogue.

The Arditi Foundation awards annual prizes to graduates of the University of Geneva and the Swiss Federal Institute of Technology. It has purchased a landmark theater, the Cinema Manhattan, which it transformed into the Auditorium Foundation Arditi and offered to the University of Geneva.

Arditi is the founder of "The Instruments of Peace Foundation", which offers musical education to children of Palestine and Israel. He is also a member of the Foundation Board of the Music Conservatory of Geneva.

תוכן

פתח דבר 7

עץ התפוזים / מחזה לשלוש דמויות מאת יונתן קונדה

עברית 9

ערבית 23

צרפתית 37

אחות / מחזה קצר מאת לילי טסלר

עברית 53

ערבית 67

צרפתית 81

פתח דבר

תשע"ז היא השנה השלישית לקיומה של התחרות, הפתוחה בפני סטודנטים לתארים שונים מכלל הפקולטות באוניברסיטה, והשנה הראשונה בה התבקשו המתמודדים להגיש לשיפוט מחזות קצרים, ולא סיפורים קצרים כמו בשנים שעברו, על יחסי יהודים־ערבים – נושא שתופס מקום כה מרכזי בחברה הישראלית.

התחרות השנה היא פרי שיתוף פעולה בין משרד סגן נשיא האוניברסיטה והחוג לאמנות התיאטרון, בחסות קרן ארדיטי לדיאלוג בין־תרבותי.

חבר השופטים בחר בשני מחזות זוכים:

עץ התפוזים מאת **יונתן קונדה** – סטודנט לתואר שני בלימודים קוגניטיביים במסגרת ביה"ס ללימודי תרבות. קונדה, משורר ושחקן, הוא חבר בלהקת 'סיסטם עאלי' ומדריך תוכניות כתיבת שירה לנוער וצעירים ברחבי הארץ ובמעבדת פיס לתרבות 'בית סיסטם עאלי' בשכונת ג'סי כהן בחולון. המחזה שלו עוסק בשני חברים, ילידי יפו, המוצאים את עצמם אזוקים לעץ תפוזים בחצר תחנת המשטרה הישנה בעיר ונחקרים על־ידי השוטר התורן, גם הוא יליד יפו.

אחות מאת **לילי טסלר** – סטודנטית לתואר שני בחוג לסיעוד, מדריכה קלינית ומרכזת קורס הסבת אקדמאים בביה"ס למקצועות הבריאות תחת הפקולטה לרפואה. לילי עבדה בעבר כאחות מוסמכת בבתי־חולים. המחזה שלה עוסק ביחסים המורכבים המתפתחים בין אחות יהודיה לבין צעירה פלסטינית המאושפזת ביחידה לטיפול נמרץ בבית־חולים בירושלים לאחר שנפצעה במהלך ניסיון לדקור חיילים ישראלים.

באירוע ב־15 בנובמבר יחולקו פרסים למחזאי ולמחזאית, והמחזות עצמם יוצגו בפורמט של קריאה מבוימת, דו לשונית, שתנוע בין עברית לערבית, בבימוי ובהשתתפות סטודנטים/יות מהחוג לאמנות התיאטרון:

עץ התפוזים יוצג בבימוי ליהיא ענבר, ובהשתתפות השחקנים פול ממרן, גיא אלחנן וארנון רוזנטל.

אחות יוצג בבימוי נעם שרת־פורטר, ובהשתתפות השחקניות טל גרוץ ועפאף אסדי.

לדברי פרופ׳ רענן ריין, סגן נשיא אוניברסיטת תל אביב, מוסד מחקר מוביל מסוגו כאוניברסיטת תל אביב, חשוב שיתאפיין גם במחויבות תרבותית וחברתית. תחרות זו, שיש בה חשיבות מרובה בימים אלו שבהם השיח הציבורי מתאפיין במידה של קסנופוביה וגזענות, מביאה לידי ביטוי את אופייה הפלורליסטי של האוניברסיטה ואת החשיבות שהיא מעניקה לצורך בהכרת ה״אחר״.

לפרטים נוספים ניתן לפנות לשרון זיו כפרי, מנהלת התחרות
במייל vpoffice@tauex.tau.ac.il

עץ התפוזים

מחזה לשלוש דמויות מאת יונתן קונדה

הקדמה

[חושך]

קול א: אין כאן מקום יותר.

[שתיקה]

קול א: אין כאן מקום יותר... יא־אללה...
מה אני אעשה איתם עכשיו?

[רעש של דלת ברזל כבדה נפתחת. מפתחות במנעול.]

קול ב: אם אין מקום...

קול ג: שחרר אותנו

[צוחקים. דלת ברזל נטרקת.]

קול א: דויד! דויד! אין יותר מקום בתאים... מה אני עושה עם שני אלה?

[שתיקה]

קול א: דויד! דו־יד!

[שתיקה]

קול ב: דויד לא עונה...

קול א: *אוּסקוּט אינְתא!* (*"תשתוק אתה!"*) נתתי לך רשות לדבר?

[שתיקה]

קול ג: אז קשור אותנו לעץ.

קול ב: כן, קשור אותנו לעץ.

קול ג: נחכה לך פה...

קול ב: כן, נחכה לך פה.

קול ג: עד שיבוא דויד...

תמונה 1

[אור.

הרחבה מרכזית של תחנת המשטרה הישנה ביפו. מבנה עותמאני ישן, מחולק לתאי מעצר. הרחבה המרכזית גדושה ערימות של ציוד משרדי, תיקיות, רהיטים מאובקים. בלב הרחבה שני עצי תפוזים. רן ויוּנֶס שניהם קשורים באזיקים לעץ. שניהם כבני עשרים, לובשים ג'ינס, וחולצות טי־שירט. החולצה של יונס קרועה בכתף. על המצח של רן יש דם. לידם עומד אלי, שוטר לבוש מדים מעט מרושלים, כבן חמישים, מחזיק בידו צרור מפתחות גדול]

אלי: אתם תחכו פה.

יונס: *יא אללה, יא רבּ... ("יא אללה, אלוהים!")*

אלי: מה אמרת?

[שתיקה]

רן: הוא לא אמר כלום...

אלי: אל תתחיל איתי ברגל שמאל...

[אלי מביט ביונס. יונס שותק ומסיט מבט]

רן: שמע שניה... עוד כמה זמן נהיה פה?

אלי: אני כבר חוזר.

יונס: זה מה שהקודם אמר לנו.

רן: לפני ארבע שעות...

אלי: חכו, מחליפים עכשיו משמרת.

יונס: זה *בדיוק* מה שהקודם אמר! "תחכו למשמרת בוקר"... והנה כבר שבע בבוקר, יא חביבי...

אלי: תירגע. אני הולך לבדוק אם החוקר כבר כאן...

יונס: אַנוּ חוקר?? *מן ווין ראכ יג'י חוקר הלאא? ("איזה חוקר? מאיפה הולך לבוא חוקר עכשיו?")*

אלי: מה הוא אמר?

רן: הוא לא אמר כלום... רק, שעם כל הכבוד, אנחנו מאד עייפים.

יונס: עייפים לאללה...

רן: וגם, לא אכלנו כלום...

[אלי מביט בהם ממושכות]

רן: וגם...

אלי: וגם מה?

יונס: אנחנו לא עשינו כלום...

רן: עם כל הכבוד, זאת אומרת, באמת לא עשינו כלום...

אלי: ואתה אומר לי את זה כי אתה חושב שזה מעניין אותי?

רן: לא, פשוט באמת לא...

אלי: ואולי גם מעניין אותי שאתה רעב? ושהחבר שלך צמא? להביא לכם סנדוויץ'? אתם אוהבים חביתה? אבוקדו? קפה הפוך אולי?

יונס: הפוך *בוויז'כ... ("הפוך בפנים שלך")*

אלי: ***[מתקרב ליונס. בקול נמוך]*** *תיזהר ממני.*

רן: ***[ליונס, בלחש]*** *בחייאתכ יונס...*

אלי: ***[פונה ומתרחק מהם. אחרי כמה צעדים עוצר ומסתובב חזרה]*** כשהחוקר יבוא, החוקר יחקור אתכם. עד אז, תגיד לחבר הערבי שלך שיצמצם דיבור כי חבל עליך ועליו. אם לא נעים לכם כאן אין שום בעיה... תוך שניה אתם על אקספרס לאבו כביר גם בלי חקירה...

יונס: נעים, נעים...

[אלי שותק. מביט ביונס. מביט ברן. מסתובב ונעלם אל תוך אחד המשרדים. יונס ורן מביטים זה בזה ממושכות, בשתיקה]

יונס: וכולה רצינו לחגוג לך יומולדת...

רן: יום הולדת שמח מאד.

יונס: *חביבי אינתא ("חביבי אתה")* ***[שולח נשיקה באויר]***

[רן משפיל מבט. שתיקה]

יונס: ***[מתחיל לשיר לאט, כמעט בלחש]*** **היום יום הולדת, היום יום הולדת...**

[שניהם צוחקים. חושך.]

יונס: "היום יום הולדת ל... "

[שתיקה]

תמונה 2

[חושך. אור עולה על אלי, עומד לבד בקדמת הבמה]

אלי: אני נולדתי בתפוח. ברחוב תפוח.

זאת אומרת, נולדתי בבגדד. אבל... אפשר לומר שנולדתי, באמת נולדתי, ביפו. ברחוב תפוח. מכירים? אתם יודעים מה זה רחוב תפוח? פעם עשינו טיול בשבת ביפו, אישתי ואני, הגענו עד יפת. ופתאום אשתי עוצרת ואומרת לי, *"מה זה, אלי? בוא נחזור, אני פוחדת. מי בכלל מאמין שגדלת פה?"*. ככה היא אומרת לי. כי אתם יודעים מה הולך שם היום? *גטו*. אשכרה. *ספארי* היו קוראים לזה פעם. *הארלם*. אתם יודעים מה זה הארלם? יותר גרוע. היום אני לא מתקרב לשם. אין מצב. רק במדים אולי. כן, עם נשק. אבל פעם... לא היה שם הרבה. תשמעו, היינו המשפחה היהודית היחידה שנשארה שם. כל הבולגרים גרו בצד שני, בשדרות ירושלים. אבל אותנו שמו בתפוח. היה בית גדול. מסדרון ארוך כזה. ומטבח. כולם חלקנו מטבח שם ביחד, ארבע משפחות. אנחנו ושלוש משפחות ערביות. והייתה שם חצר גדולה. ושם היינו משחקים כל הילדים. והחצר הייתה מוקפת גדר אבנים. אבני כורכר כאלה חדות. ומהעבר השני של הקיר היה הקיוסק של יוסף – זה שאף אחד לא ידע אם הוא יהודי או ערבי. הוא היה מוכר סוכריות בשתי השפות.

[שתיקה. מכחכח בגרון]

פעם אחת רצינו ללכת לקנות סוכריות בלי שידעו האמהות שלנו. כל הילדים טיפסו על הגדר וקפצו אל הצד השני. קראו לי לבוא אחריהם. *אלי, יא אבו־אלי* – ככה הם היו קוראים לי – *תעל, תעל* – אתם יודעים מה זה *תעל* בערבית? בוא, בוא. כמו *"תעלה"* אצלנו... הם כולם היו גדולים ממני. אני הייתי הקטן. ופחדתי לטפס על הגדר. לא פחדתי מהגובה. פחדתי מאמא שלי. שהיא תתפוס אותי. אבל הילדים צעקו לי, *תעל אבו־אלי, תעל*. אז טיפסתי. הגעתי למעלה, וכבר באתי לרדת, אבל... כנראה אבן אחת התפוררה לי תחת הרגל, והחלקתי ככה עם הפנים צמוד לקיר כל הדרך למטה. כשקמתי ראיתי שאני מדמם. כולי דם. כל השפה שלי

נחתכה. נחתכה עמוק. כל השפה שלי דם, ואני זוכר איך עַלִי, הבן של השכנים, איך שראה אותי לקח אדמה – גוש כזה של חול – ושם לי על השפה, איפה שהדם – *"עַשָׁאן אל־דם"* הוא אמר. כמו אתמול אני זוכר את הפחד בעיניים שלו, ואת הטעם של הדם. הדם והחול ביחד נהיו בוץ כזה, מר ומלוח. ובכיתי. לא היה אכפת לי מהילדים. בכיתי, והדם לא הפסיק. לא זוכר מה קרה אחרי.

[מביט סביבו, בחושך]

רק אני יודע, שמאותו יום לא דיברתי ערבית יותר. כאילו שכחתי הכל בבת אחת. לא עם אבא שלי, לא עם אמא. לא עם יוסף מוכר הסוכריות, ולא עם עלי. ולא עם אף אחד מהילדים של השכנים. עד היום.

[מניח אצבע על השפה התחתונה]

רק יש צלקת קטנה, פה, בבפנים של השפה התחתונה. אשתי אומרת לי שכשאני כועס, או לא יודע מה לומר, אני מעביר על הצלקת את קצה הלשון, בתוך הפה.

[חושך]

תמונה 3

[אור עולה. יונס ורן עומדים ליד העץ, נשענים עליו בראש מורכן. אלי עומד לידם, מחזיק עט ופנקס]

אלי: תשמעו, החוקר לא מגיע היום.

[רן מרים ראשו. יונס ממשיך להישען על העץ בראש רכון]

אז אני אמלא כאן את הטופס חקירות במקומו.

יונס: ***[בלי להרים ראשו מהעץ]*** *אֶשׁ אִל־מוּפַגַ׳עַ... ("איזה הפתעה!")*

אלי: מה אמרת?

יונס: כלום, כלום...

אלי ***[פונה לרן]***: מאיפה אתם מכירים?

יונס: מכירים.

אלי: את זה אני מבין. שניכם הגעתם הנה, ביחד, ושניכם קשורים עכשיו לאותו העץ.

יונס *[בשקט]*: שרלוק הולמס אתה...

אלי: מה?

יונס: כלום, כלום...

אלי: אז אני מניח שגם אם לא הכרתם קודם, אני בטוח שהיה לכם מספיק זמן לזה... אז השאלה שלי... *[מכחכח בגרון]* השאלה שלי היא לא *אם* אתם מכירים, אלא *איך* אתם מכירים?

רן: מיפו.

אלי: מיפו?

יונס: כן.

אלי: סתם ככה, מהרחוב?

רן: לא.

יונס: אנחנו מכירים.

רן: מזמן. מי זוכר בכלל. מכירים.

יונס: זה מפתיע אותך שאנחנו מכירים?

אלי: אותי כבר לא מפתיע כלום.

יונס: תשמע אדוני הבלש. אל תשכח לרשום בדו"ח שבאנו לחגוג יום הולדת.

אלי: למי?

רן: לי.

אלי: יופי. מזל טוב. אז אתה תספר לי מה קרה אתמול בלילה.

[חושך]

תמונה 4

[חושך. אור עולה על רן, עומד לבדו בקדמת הבמה, ידיו מכסות על עיניו]

רן: איזה שֶפֶל.

[מזיז את הידיים לצדדים של פניו]

אף פעם לא ראיתי בית מעצר מבפנים. רק בסרטים אמריקאיים.

[מוריד היידיים מעיניו]

אני אוהב סרטים אמריקאיים. זאת אומרת, הם דוחים אותי, אבל גם אי אפשר שלא לרצות להיות בהם... בכל מקרה, אנשים כמוני לא אמורים לראות תא מעצר מבפנים, לפחות לא במציאות. מהמקום שאני בא, לפי הסללה של מישהו כמוני, אולי תראה תא־מעצר רק בתור עורך דין, או רופא, אולי עובד סוציאלי... מצד שני, לגדול בן־טובים ביפו, זה חתיכת כלא בפני עצמו. תאמינו לי, בית מעצר גדול מאד, ונוח מספיק כדי לחיות בו ולשכוח שהוא כלא... אבל בפועל, שומרים עליך יום ולילה מפני... כל מה שהוא לא אתה.

[מביט סביב, בחושך]

מזה בן־טובין? כאילו, לא שאנחנו עשירים... זאת אומרת, יש להורים שלי כסף, אבל... אני כל החיים התביישתי קצת, ניסיתי להחביא את זה מהילדים האחרים... כאילו להוכיח, שזה לא אומר עליי כלום... בכל מקרה, אין ספק זה שפל מדרגה. *[מביט שוב סביבו]* לא ציפיתי לזה. מצד שני, מה רע בשפל? זאת אומרת, מה כל כך טוב בגאות? בעושר כזה שמרוב מה שיש אי אפשר לראות מה אין. אפשר לטבוע בשפע. בשפל לפחות הקרקעית נחשפת.
כמו בים – בשפל אין לים איפה להתחבא... אפשר לראות את כל האלמוגים המתים, את הבריכות הקטנות עם האצות והסרטנים. כל מה שהשפע בולע ומעלים. נו, אז מה אני יכול לראות עכשיו?

[שתיקה. מביט מאחוריו, בחושך]

כשהייתי קטן, בן שנתיים או שלוש, הייתי בים ביפו עם אבא שלי ודוד שלי. הם עמדו ודברו בלהט, כמו שגברים מדברים, על דברים חשובים. על פוליטיקה אולי, על אלוהים. ואני רציתי משהו. לא זוכר מה. אולי רק תשומת לב. אולי לאכול, אולי לשתות. ללכת הביתה. משכתי לאבא בשרוול, אבל הם המשיכו לדבר על אלוהים. אז הלכתי. אני לא זוכר בדיוק, אבל אבא מספר תמיד שהלכתי קילומטרים, עם הרגליים הקטנות שלי, עד שהם שמו לב בכלל שאני לא נמצא. מצאו אותי אחרי שעה, הולך לבד בחוף בבת־ים. הם נורא פחדו. אבא שלי נתן לי סטירה. אבל אני לא הייתי מבוהל, לא אבוד. הייתי רגוע.

[מחייך]

הנה לפני חודש ההורים שלי נפרדו. אבא בא לספר לי, אבל לא רציתי לשמוע. כשבא מולך גל גדול, אין איך לברוח, רק לצלול תחתיו. אז צללתי. ברחתי מהבית בלי לומר כלום, הלכתי שעות, לאורך החוף. כאילו בורח, מכל הגברים האלה שאני אמור בבוא היום להפוך להיות. לא חזרתי הביתה שבוע. הייתי אצל יונס... ***[מביט מאחוריו, אל המקום בו יונס עומד בחושך]***
רק הוא מכיר... תהומות האלה שלי, סוערים. שכאילו אלוהים שם לי דגל שחור על הראש. ואין מציל. אבל יונס, מספיק הוא מסתכל לי בעיניים, הוא כבר מבין... הוא מכיר את המערבולות האלה. כמו בים, אם אתה נכנס למערבולת אסור להיאבק בה – צריך לתת לה לקחת אותך, ולהתפלל שתפלוט אותך בצד השני. והנה, יום הולדת שלי, הלכנו אני ויונס על החוף, בלילה. משום מקום בא מולנו... ופתאום... לא יודע מה קרה... אנחנו כאן. זאת אומרת, שתינו הרבה... רק זוכר שיונס הרים אבן... והרעש של הגלים... ראיתי את זה בא. נסחפנו. שתקתי... רק רציתי להמשיך ללכת...

[מביט ברגליו]

אבל לאן נלך עכשיו? קשורים לעץ. ומי יחפש אותי עכשיו? אבא שלי? דוד שלי? מי בכלל ידע שאני כאן? מי בכלל יחשוב לחפש אותי בבית מעצר...

[שתיקה]

הלוואי הוא לא היה מרים את האבן...

[נאנח]

הלוואי לא הייתי שותק...

[חושך]

תמונה 5

[אור עולה. רן ויונס עומדים ליד העץ. אלי מולם, רושם בפנקס]

אלי: מי התחיל את זה?

[שתיקה]

אלי: מי את התחיל את זה?

יונס: את מה?

אלי: את מה?

[שתיקה]

את הבלגן הזה. מי התחיל?

יונס: איזה בלגן?

אלי: את המכות!

יונס: איזה מכות?

אלי: מה זה על המצח של החבר שלך?

רן: ***[ממשמש עם היד את הפצע על המצח]*** כלום.

אלי: מה זה על המצח שלך?

רן: כלום.

אלי: ***[פונה ליונס]*** מה זה על המצח שלו?

יונס: דם.

אלי: ***[פונה לרן]*** אתה רוצה שיטפלו בך? אתה תדמם פה עד שתענה לי.

[שתיקה]

אלי: סבבה. הדם ימשיך כל עוד תהיה פה דממה.

[שתיקה. מביט ביונס]

נראה מי יישבר קודם...

יונס: אני צמא.

אלי: מה אמרת?

יונס: *אנא עטשאן, יא זלאמה.* תביא לי מים! *("אני צמא, בן־אדם!")*

אלי: עכשיו הוא דורש דרישות? אין בעיה. אני הולך להביא לי קפה. כשאני חוזר, אתה תדבר. סבבה? ***[חושך]***

תמונה 6

[חושך. אור עולה על יונס, עומד לבד בקדמת הבמה]

יונס: *סבבה.*

מה סבבה?

סבבה! אתה יודע מה זה *סבבה*? כשאתה אומר לי ככה סתם, "סבבה"? אני משתגע כשאומרים לי *סבבה*. מתחרפן. כאילו, אומר לי *סבבה* אבל מתכוון להגיד, *עזוב אותי, לא עכשיו*. אם היית יודע מה זה "סבבה" בערבית. *סבבה* – זה *"חֻ'וּבּ שַׁדִיד"*. אהבה, חזקה, עמוקה... אהבה כל כך חזקה למישהו עד שמתפוצץ לך הלב מרוב געגועים אליו... אפילו שהוא נמצא מולך. פעם רן...

[מביט מאחוריו, בחושך]

... אמר לי שבעברית אומרים – "כיסופים". זה מה שאתה מתכוון, אדוני השוטר, כשאנחנו קשורים פה לעץ הזה ואתה הולך לשתות קפה, ואתה אומר לי, *סבבה*? שבעצם... אתה מלא *כיסופים אליי*? בטח שכן... *שאתה נכסף* לעשות לי כל מיני דברים...

[מסמן עם הידיים תנועות של אגרופים. עוצר]

אני חי במילים. מאז שנולדתי. בתוכם. ביניהם. בתהום הזאת בין מילה למילה. בערבית אומרים, *"קַלָאם פִּי קַלָאם"*. מילים בתוך מילים. שזה אומר, לדבר הרבה, יותר מדי, ולא לומר מספיק. זאת הבעיה שלי. אני שומע מילים, וכל מילה היא עולם. ואני לא יכול להתעלם.

[מביט בחולצה הקרועה שלו]

זה מה שהיה אתמול בלילה. ירדנו לחוף, מתחת לעיר העתיקה. ליומולדת. שתינו הרבה, אז הלכנו לשחות. ואז כש... ההוא בא, אמרתי לו שיעזוב אותנו... ואז הוא אומר לי, *"ינעל דינכ"*. ***[מטעים את ההברות]****. "די-נכ."* ואני יודע שהבנאדם גמור, שהוא לא יודע מה המילה הזאת שיוצאת לו מהפה... אבל אני *לא יכול* להתעלם...

[ידו נקפצת לאגרוף]

בכל מקרה...

[מביט בידו]

אנשים ממשיכים לומר *סבבה*. אולי מאה פעמים ביום. אולי כי הכל כאן באמת מלא *כיסופים*... ביפו – אין כבר מקום בבתים מרוב געגועים. אנשים פה אפילו בלי לדעת לָמָה, הם מתגעגעים. קשורים לעצים באזיקים של געגועים.

[מסמן תנועה של אזיקים]

כבר חמישים שנה כל בוקר סמי עובר לנו מתחת לבית וצועק, ***[צועק בחיקוי עם יד לפה]*** *"אלטי־זעאכל"*, *"אלטי־זעאכל"*. ***[צוחק]***
וכבר אף אחד לא יודע מה זה אומר *אלטי־זעאכל*, אולי אפילו סמי עצמו כבר שכח, אם אי פעם ידע. אבל כולם מבינים, כששומעים *אלטי־זעאכל* זה אומר שאפשר להפטר מכל החפצים הישנים בבית, לזרוק את כל מה שכבר לא צריך.
[עוצם עיניים] ומה עם כל הפחד הזה, והזעם, כל העצב ***[מושך בכוח בחולצה הקרועה שלו]*** – איזה *אלטי־זעאכל* יבוא וייקח ממני? והגעגועים? איזה *אלטי־זעאכל* ייקח את כל הגעגועים האלה?
אני חושב, אם אשתוק, אם באמת אשתוק אולי יתפנה קצת מקום... בגוף שלי, מקום בעיניים, מקום בלב... לא לברוח. כשאני שותק אני מבין. מבינים אותי. רן מבין אותי... הוא מבין אותי ***[מסמן בהטיית ראש מעלה. מבט יורד. עומד בלי לזוז, מביט קדימה. שתיקה ארוכה מאד.]***
אין יותר תאים, המשטרה מפנה את התחנה הזאת המתפוררת, הולכים להקים בה מלון בוטיק. נשבע, ככה כתוב: "מלון בוטיק יוקרתי במבנה עותמאני אותנטי". דמיינו, ממש כאן, עוד כמה שנים, המקום כולו יתמלא בצרפתים ובלגים, אמריקאים, יפנים... והם יוציאו משקה מהמיני־בר ויפתחו את החלון – כאילו אף פעם לא היו בו סורגים חלודים – ויסתכלו ישר לים. והם בכלל לא יידעו שהיינו כאן, קשורים לעץ תפוזים.

[מצביע על רגליו].

כאן בערבית זה *"הוֹן"*. אבל *"הוֹן"* בעברית – זה בכלל אומר – *הרבה כסף*.

[פושט ידיים לצדדים. עוצם עיניים, צועק]

אלטי־זעאכל! אלטי זעאכל!
[בקול שקט] בין המילים, כמו בין טיפות של גשם. וכל החיים אני צמא. ואז אני מבקש מהשוטר מים. והוא אומר *סבבה*. והולך להכין לעצמו קפה שחור, ערבי.

[חושך]

תמונה 7

[אור עולה. יונס ורן עומדים ליד העץ. אלי מתקרב אליהם בהליכה איטית]

אלי: אני עוד יש לי את כל היום.

[שתיקה. אלי מתקרב ליונס. מרים קולו:]

אלי: יש לי את כל היום.

[יונס ורן לא מביטים בו. שותקים. יונס מרכין ראש]

אלי: האמת, שאין לי את כל היום.

[מתקרב שוב ליונס. נצמד אליו, וצועק באוזנו]

אלי: אתה!

[רן נבהל, מביט באלי, ואז ביונס. יונס לא זז, נשאר עם ראש מורכן. אלי מתרחק לאט]

אלי *[**בלחש**: יִלְעָן דִינַכּ. ("תקולל דתך")*

[יונס מרים ראשו. מביט באלי]

יונס: מה אמרת?
אלי *[**בקול יותר חזק, לאט**]: יִלְ־עַן דִינַכּ. ("תקולל דתך")*
רן *[**ליונס, בשקט**]:* יונס...
יונס *[**מרים קולו, לאלי**]: שׁוּ? ("מה?")*

[אלי שותק]

יונס: *שׁוּ אוּלְתּ? ("מה אמרת?")*
רן: יונס תסתכל עליי...

יונס *[**לאלי, צועק**]: תַעָל! בָּפָּרְגִ׳יק! ("בוא הנה! אני אראה לך!")*

[אלי מביט בו, שותק]

יונס: *תַעָל! תַעָל! ("בוא! בוא!"*

אלי *[**זועק, אל יונס**]: יא וַואלַד! אוּסקוּט! ("ילד! תשתוק!")*

יונס: *למִן בִּתְאוּל וַואלד? ("למי אתה אומר ילד?"*

אלי *[**מפנה פניו מהם, זועק חזק יותר**]: אוּס־קוּט! יא וַוא־לַד! ("תשתוק! ילד!")*

יונס: אוסקוט אינתא יא... *("תשתוק אתה יא...")*

רן: יונס!

אלי *[**מסתובב חזרה**]:* אה פתאום נהיית לי זַלָאמֵה עכשיו?

יונס *[**פוער עיניו**]: אַכּתָר מִינַכ! ("יותר ממך!")* [יונס מנער את העץ באיום]

רן: *יונס סִיבּוֹ ("עזוב אותו"... תעזוב!... בְּפֻהָמֵשׁ הָאדָא אִישִׁי ("הוא לא מבין שום דבר"... הוא לא מבין.)*

יונס *[**מביט באלי, אומר לרן**]: תִדַחָלֵשׁ רן! בִּפְּהַם הָאדָא... ("אל תתערב רן! הוא מבין...")*

רן: יונס, תסתכל עליי... *טָלַע עַלַיי! ("תסתכל עליי")*

יונס *[**מביט באלי**]: בּתפהם אִינְתָא כּוּל קִלְמֵה.* **[בקול נמוך]** *אָחֵר מַרָה תִחְקִי עליי, סמעת? וָו תִחְקִישׁ עַלָא דִינִי... שׁוּ בכלל בּתְעַרֵף אִינְתַא עַלָא דִינִי? ("אתה מבין כל מילה. פעם אחרונה שאתה צוחק עליי שמעת? ואל תדבר על הדת שלי... מה אתה בכלל יודע על הדת שלי?")*

אלי: *בִּתְפַּקֵרן אַהְבַּל? אַנָא פהמֶת כּוּל קִלְמֵה אנוּ חַאקִית הוֹן וָורַא דָהְרִי, אַנָא מִשׁ טוּם-טוּם וואלה אַחְרָס וואלה אַטְרָשׁ... ("אתה חושב שאני אהבל? אני הבנתי כל מילה שדיברת כאן מאחורי גבי, אני לא מטומטם ולא אילם ולא חירש...")*

יונס: *אִינְתַא אָחְרַס, וָו אִינְתַא אטרש, וָו אִינְתַא עָאמָאן! ("אתה אילם, וחירש, ועיוור!")*

רן: *יונס סִיבּוֹ, סִיבּוֹ יונס! בּפְּהָמַשׁ! ("יונס תעזוב אותו, תעזוב! הוא לא מבין!")*

יונס *[**לאלי**]: איפה הלב שלך? וֵוין אַלְבַּכּ יא זלאמה? וַו אִחְנַא מַרְבּוּטִין הוֹן זַי כּלָאבּ... שבע שעות כבר! וֵוין אַלְבַּכּ? [מרים קולו] וֵוין אַלְבַּכּ? [צועק] וֵוין אַלְבַּכּ? [**מנער בפראות את הידיים עם האזיקים עד שכל העץ רועד**] וֵוין*

אַלְבַּכּ?! ("איפה הלב של בן-אדם? ואנחנו קשורים כאן כמו כלבים... איפה הלב שלך? איפה הלב שלך? איפה הלב שלך? איפה הלב שלך?")

[אלי צועד אחורה, ידו נחה על האקדח בחגורתו]

אלי *[לרן]*: תגיד לו שירגע...

רן: *יונס, אִסְמַעְנִי... אִיהְדַא! אִיהְדַא שְׁוָואִי...! ("יונס תקשיב לי... תירגע, תירגע שנייה!")*

יונס: ***[בצעקות הולכות וגוברות]*** *וֵין אַלְבַּכּ? וֵין אַלְבַּכּ? איפה הלב שלך, יא זלאמה? איפה הלב שלך?*

[חושך]

תמונה 8

[אור קלוש עולה.
רן ויונס שניהם יושבים גב אל גב, שעונים אל העץ. ראשיהם שמוטים. שתיקה ארוכה. יונס מרים ראשו, מתחיל לשיר בשקט היום יום הולדת בערבית]

יונס: *סַנַא חֵילְוַוה, יַא גַמִיל. סַנַא חֵילְוַוה, יַא גַמִיל. סַנַא חֵילְוַוה יַא אַלְבִּי... ("שנה מתוקה, יפה שלי, שנה מתוקה, ליבי...")*

[מסובב ראשו להביט ברן. רן מרים ראשו, מסתובב ומביט ביונס. מחייכים]

יונס: *סַנַא חֵילְוַוה יַא גַמִיל.*

[חושך]

شجرة البرتقال

مسرحية لثلاث شخصيات يونتان كوندا

المقدمة

(تعتيم)

صوت أ: لم يعد هنا مكان
(صمت)
صوت أ: لم يعد هنا مكان. . . يا الله. . . ماذا أعمل بهم الآن؟

(صوت باب ثقيل من الحديد ينفتح. المفاتيح داخل القفل)

صوت ب: إذا لم يعد هنا مكان. . .
صوت ج: أطلق سراحنا

(يضحكون. صوت إغلاق باب حديدي)

صوت أ: دفيد! د-فيد! لم يكن مكان في الزنزنات. . . ماذا أعمل مع هذان الاثنين؟

(صمت)

صوت أ: دفيد لا يجيب
(صمت)
صوت ب: دفيد لا يجيب
صوت أ: اسكت إنتَ! هل سمحت لك أن تتكلم؟

(صمت)

صوت ج: اربطنا إذا إلى الشجرة.
صوت ب: نعم, اربطنا إلى الشجرة.
صوت ج: ننتظرك هنا. . .

صوت ب: نعم, ننتظرك هنا.
صوت ج: إلى أن يصل دفيد. . .

مشهد 1

(الأضواء. الساحة المركزية في محطة الشرطة القديمة في يافا. عمارة عثمانية قديمة موزَّعة لزنزانات الاعتقال. الساحة المركزية مكدّسة بأكوام من الأدوات المكتبية منها الملفات وقطع الأثاث المغبرة. في وسط الساحة شجرتا برتقال. ران ويونس مبروطان بالأصفاد إلى شجرة. عمرهما حوالي 02 سنة ببنطلون جينس وسُترة. قميص يونس ممزق في الكتف, دم على جبين ران. بالقرب منهم يقف إيلي, شرطي بالبزة النظامية المهملة ما, عمره حوالي 05 سنة, يمسك في يده صرّة كبيرة من المفاتيح)

إيلي: أنتم, انتظروا هنا.
يونس: يا الله, يا ربي. . .
إيلي: ماذا قلت

(صمت)

ران: لم يقل شيئا. . .
إيلي: ما تتبلشش بإجراك الشمال

(إيلي ينظر إلى يونس. يونس لا يتكلم. يبعد نظره إلى جهة أخرى)

ران: اسمع لحظة. . .إلى متى سنبقى هنا؟
إيلي: سأرجع بعد قليل.
يونس: هذا ما قاله السابق أيضا
ران: قبل أربع ساعات. . .
إيلي: انتظروا، المناوبة تتغير الآن
يونس: هذا ما قاله السابق تماما! "انتظروا حتى مناوبة الصباح" . . . والآن الساعة 7 صباحا, يا حبيبي. . .
إيلي: أرتح. أنا ذاهب للتأكد من أن المحقق جاء. . .
يونس: أنو محقق؟؟ من وين راح يجي المحقق هلا؟؟
إيلي: ماذا قال؟
ران: لم يقل شيئا. . ولكن مع كل الاحترام نحن تعبانين جدًا.
يونس: تعبانين لاالله

ران: وأيضا. . .لم نأكل شيئا

(إيلي يطول النظر إليهم)

ران: وأيضا. . .

إيلي: أيضا ما؟

يونس: لم نفعل أي شيء. . .

ران: مع كل الاحترام, هذا صحيح, لم نفعل شيئا

إيلي: وأنت قلت هذا لأنّك تعتقد أن الأمر يهمّني؟

ران: لا, بالصراحة لا. . .

إيلي: وهل تعتقد أنه يهمّني أنّك جوعان؟ أنّ صديقك عطشان؟ هل أجيئ بالسندويشات ؟ تحبون العجة؟ أفوكادو؟ ربما القهوة مع الحليب؟

يونس: قهوة مع الحليب في طيزك

إيلي: يقترب من يونس (بصوت منخفض) أحذر مني.

ران: (إلى يونس بهمس) بحياتك يونس

إيلي: (يلتفت ويبتعد عنهم , بعد عدد من الخطوات يتوقف ويعيد النظر إليهما) عند وصول المحقق, سيقوم بالتحقيق. حتى هذا الحين قل لصديقك العربي إنّ عليه التقليل من الحكي, لا تتعبا نفسكما. إذا كان المكان غير مريح لكم, لا مشكلة, خلال ثوانٍ تكونان على صاروخ في اتجاه أبو كبير بدون التحقيق. . .

يونس: حلو, حلو. . .

(إيلي يصمت, يلقى نظرة على يونس, يلقي نظرة على ران, يلتفت ويختفي في غرفة من غرف المكتب. يونس وران ينظران إلى بعضهم البعض طويلا بصمت).

يونس: لم نقصد إلا أن نعمل لك حفلة عيد ميلادك. . .

ران: عيد ميلاد سعيد جدًّا.

يونس: حبيبي إنت (يرسل له قبلة عبر الهواء)

(ران يحنى رأسه ساكتا)

يونس: (يبدأ بالغناء بطيئاً, يكاد أن يهمس) اليوم عيد ميلادك, اليوم عيد ميلادك. . .

(يضحكان. تعتيم)

يونس: اليوم عيد ميلاد ل. . .

(صمت)

مشهد 2

(عنمة. الضوء يرتفع على إيلي, واقف لوحده في مقدمة خشبة المسرح)

إيلي: وُلِدت في تفاح, في شارع تفاح.

يعنى, ولدت في بغداد. ولكن. . . يمكن القول إنني ولدت, في الحقيقة, في يافا, في شارع تفاح. هل تعرفونه؟ هل تعرفون شارع تفاح؟ في إحدى أيام السبت مشينا زوجتي وأنا لنتنزه في هواء يافا الطلق. وصلنا شارع يافت. وفجأة وقفت زوجتي وقالت: "ما هذا إيلي؟ فلنرجع, أنا خائفة, من يصدق أنّك ترعرعت هنا؟" هكذا تقول لي. لأنّكم تعرفون ماذا يجري هناك اليوم؟ غيتو أشكره. سفاري كانوا يسمّون المكان. هارليم. هل تعرفون هارليم؟ أسوأ منه. اليوم لن اقترب من هذا المكان. أبدا. بالبزة النظامية فقط, ربما. نعم, مع سلاح. ولكن في الماضي لم يكن هناك الكثير. أسمعوا, لقد كنا العائلة اليهودية الوحيدة التي بقيت هناك. جميع البلغاريين سكنوا في الجهة الأخرى, في جادّة أورشليم. ولكن نحن, وضعونا في تفاح. كان البيت كبير. الممر طويل هكذا. ومطبخ. كان المطبخ مشترك لأربع عائلات. نحن وثلاث عائلات عربية. وكانت هناك ساحة واسعة. كنا نلعب جميع الأولاد معاً. وكانت الساحة محاطة بجدار من الحجر. حجر الكركار الحاد. وخلف الحائط كان دكان يوسف, هذا الذي لم يعرف أحد إن كان عربيا أم يهوديا أو عربيا. كان يبيع الحلويات باللغتين.

(صمت. كحّ قليلا)

مرّة أردنا الذهاب لشراء الحلويات دون معرفة أمهاتنا. تسلق جميع الأولاد على الجدار وقفزوا إلى الجهة الثانية. نادوني لأنضمّ إليهم. إيلي, يا أبو إيلي, هكذا كانوا ينعتوني, تعال! تعال! اتعرفون ما معنى تعال بالعربية؟ "بو! بو!" كانوا جميعهم أكبر مني, كنت الأصغر بينهم وخفت تسلق الجدار. لم أخف من الارتفاع, خفت من أمي, أنها تمسكني. ولكن الأولاد نادوا عليّ, تعال أبو إيلي, تعال. فتسلقت. وصلت إلى أعلاه وأردت النزول ولكن يبدو أنّ حجرا انكسر تحت قدمي فانزلقت ووجهي على الجدار كل الطريق حتى أسفله. وحين قمت رأيت أن الدم يسيل, كنت مغطى بالدم, انجرحت شفتي, كان الجرح عميقا امتلأت بالدم. فإنني اتذكر كيف علي ابن الجيران في لمح البصر أخذ التراب, كتلة من الرمل, ووضعها على الشفة في مكان النزيف, عشان الدم, قال. كأنّه كان بالأمس أتذكر الخوف في عينيه وطعم

الدم. وانخلط الدم والرمل مع بعض كالطين, مرّا وملحا. وبكيت. لم أهتم بالأولاد, بكيت والدم يسيل ولم ينقطع. لا أتذكر ماذا حدث بعد ذلك.
(ينظر حواليه في الظلام)
أنا فقط أعرف أنّه من ذلك اليوم لم أعد اتكلم بالعربية. كأنني نسيتها مرّة واحدة. لا مع أبي ولا مع أمي. لا مع يوسف بائع الحلويات ولا مع علي أو أحد أولاد الجيران. حتى اليوم.
(يضع الاصبع على الشفة السفلى)

الندبة فقط بقيت, من داخل الشفة السفلى. زوجتي تقول إنّه في لحظة الغضب أو حين لم أعرف ماذا أقول أمرّ بطرف لساني على الندبة, داخل الفم.

(تعتيم)

مشهد 3

(الضوء يرتفع. يونس وران واقفان جنب الشجرة, يستندان إلى الشجرة منحني الرأس, إيلي يقف بجانبهما. يحمل القلم والدفتر)

إيلي: إسمعوا, المحقق لن يصل اليوم
(ران يرفع رأسه. يونس يستمرّ في الاستناد إلى الشجرة ورأسه منحني)
فأنا أقوم بتعبئة تفاصيل التحقيق مكانه

يونس: (دون أن يرفع رأسه من الشجرة) إيش المفاجأة

إيلي: ماذا قلت

يونس: لا شيء

إيلي: (إلى ران): أين تعارفتما؟

يونس: تعارفنا

إيلي: هذا أفهمه. انتما الاثنان وصلتما إلى هنا مع بعض وانتما مربوطان مع بعض إلى الشجرة.

يونس: (بهدوء) حقّا شرلوك هولمس. . .

إيلي: ماذا؟

يونس: لا شيء

إيلي: فافترض إذا لم تتعارفوا من قبل, كان لديكما الوقت الكافي لذلك. . . فالسؤال (يكحّ), سؤالي ليس هل تعارفتما وإنما كيف تعارفتما؟

ران: في يافا.

إيلي: في يافا؟

يونس: نعم.

إيلي: هكذا بدون سبب في الشارع؟

ران: لا

يونس: تعارفنا.

ران: من زمان. من يتذكر! تعارفنا

يونس: هل يفاجؤك إننا على معرفة؟

إيلي: لا شيء يفاجؤني بعد.

يونس: إسمع سيدي رجل المباحث. لا تنس تكتب أننا التقينا لنحتفل بعيد ميلاد.

إيلي: لمن؟

ران: لي

إيلي: حلو! مبروك! إحكي لي إذا ماذا حدث أمس بالليل

(تعتيم)

مشهد 4

(عتمة. الضوء يرتفع على ران, يقف وحده في مقدمة خشبة المسرح, يديه تغطي عينيه)

ران: يا لادنى الجزر

(يمرر يديه إلى أطراف الوجه)

لم أر في عمري معتقل من الداخل, غير في الأفلام الأمريكية.

(يبعد اليدين عن عينيه)

أحبّ الأفلام الأمريكية. يعنى, هي مقززة ولكن لا يمكن ألا نريد التفرج عليها أيضا. . . على كل حال, ناس مثلي لم يُخطط لهم أن يروا الزنزانة من الداخل, على الأقل ليس حقيقةً. أصلا, في المكان الذي ترعرعت فيه التوقعات من شخص مثلي كان من الممكن أن أرى المعتقل كمحامي أو طبيب وربما عامل اجتماعي. . . من ناحية أخرى, العيش كابن الأكابر في يافا هي أيضا نوع من السجن. بحياتي, معتقل كبير جدًّا من ناحية ومريح بما يتيح لك أن تنسى أنّه سجن من ناحية أخرى. . . ولكن فعلا هناك حراسة ليلا نهارا من. . . كل شيء مختلف عنك.

(ينظر حوله, في الظلام)

من هو ابن الأكابر؟ يعنى, نحن لسنا أغنياء. . . يعنى لا ينقص والداي المال ولكن. . . طوال عمري خجلت به, حاولت أن أخفي هذا الشيء عن الأولاد. . . كي أُثبت أنّ الأمر لا يقول شيئا عن شخصيتي, على كل حال لا شك أنه أدنى جزر (ينظر حوله مجددا) لم اتوقعه. من ناحية أخرى ما العيب في الجزر؟ يعنى, ما هي فائدة ذروة المدّ؟ بهذا الثراء حيث لا يمكن رؤية العدم من كثرة الموجود. يمكنك الغرق من كثرة البذخ. أما في تدني الجزر تستطيع على الأقل رؤية القاع. مثل البحر, في الجزر المتدني لا يمكن للبحر التستر . . . تستطيع رؤية المرجان الميت, البرك الصغيرة مع طحالب البحر والسرطانات. كل ألأشياء التي تبتلعها الثروة وتغطيها. ماذا إذا استطيع رؤيته الآن؟

(صمت. ينظر إلى الخلف, في الظلام)

في طفولتي, في سن الثانية أو الثالثة, ذهبت إلى البحر مع أبي وعمي. كانا يتحدثان بحماس مثل الرجال عن قضايا مهمّة. ربما عن السياسة أو الله. وانا أردت شيئا. لا أتذكر ماذا كان. ربما العناية بي, أو الأكل أو الشرب. العودة إلى البيت. بدأت أشدّ في كم أبي لكنهما استمرا بالحديث عن الله. فذهبت. لا أتذكر بدقّة ولكن أبي يروي دائما أنني مشيت كيلومترات عديدة, بقدمي الصغيرتين حتى انتبها أنني غير موجود. بعد ساعة وجداني ماشيا لوحدي على شاطئ بات يام. كانا خائفين وصفعني أبي. ولكن أنا لم أكن مرعوبا, لا مفقودا. كنت هادئا.

(يبتسم)

والآن قبل شهر انفصل والداي. جاء أبي ليبلغني لكني لم أرد الاستماع. إذا وصلت موجة كبيرة لا مفرّ منها إلا الغوص تحتها. فغصت. هربت من البيت دون الكلام. مشيت ساعات على الشاطئ. كالهارب, من جميع الرجال الذين قد أكون في يوم من الأيام. لم أرجع على البيت إلا بعد أسبوع. كنت لدى يونس (ينظر إلى الخلف, إلى يونس الذي يقف في الظلام)

هو يعرف, هو فقط يفهم أعماقي الهائجة كأن الله وضع على رأسي العلم الأسود. ولا مُنقِذ. ولكن يونس, يكفي أن ينظر في عيني ويفهم. . . هو يعرف هذه الدوامات. مثلها مثل البحر, إذا دخلت فيها ممنوع مكافحتها, لا بدّ أن تعطيها الفرصة لتأخذك وأن تصلّي أنها تقذفط في الجهة الثانية. فها هو عيد ميلادي. مشينا يونس وأنا على الشاطئ في الليل. فمن العدم ظهر أمامنا, وفجأة. . . لا أعرف ماذا حدث, نحن هنا. يعنى, شربنا كثيرا. لا

أذكر إلا أنّ يونس رفع الحجر. . . وضجة الأمواج. . . توقعت حدوه ذلك. انجرفنا. كنت صامتا. . . لم افكر إلا في استمرار المشي. . .

(ينظر إلى قدميه)

ولكن أين نمشي الآن؟ نحن مربوطان بالشجرة. من يبحث عني الآن؟ أبي؟ عمي؟ من يعرف أنني موجود هنا؟ من يفكر في البحث عني هنا؟ من يفكر في البحث عني في المعتقل؟

(صمت)

تمنيت لو لم يرفع الحجر

(يتنهد)

تمنيت لو أنني لم أصمت

(تعتيم)

مشهد 5

(الضوء يرتفع. ران ويونس واقفان بجانب الشجرة. أيلي واقف أمامهما, يكتب في الدفتر)

إيلي: من البادء؟

(صمت)

إيلي: من بدأ فيه؟

يونس: ماذا؟

إيلي: ماذا؟

(صمت)

الطوشة. من بدأ بها؟

يونس: أي طوشة؟

إيلي: الضرب

يونس: أي ضرب؟

إيلي: ما هذا الشيء على جبين صديقك؟

ران: (يلمس الجرح على جبينه بيده) لا شيء.

إيلي: ما هذا الشيء على جبينك؟

ران: لا شيء.

إيلي: (متوجها إلى يونس) ما هذا الشيء على جبينه؟

يونس: الدم.

إيلي: (متوجها إلى ران) هل تريد العلاج؟ ستنزف هنا حتى تعطيني الجواب.
(صمت)

إيلي: صبابا. يستمرّ النزيف طالما يستمرّ السكوت
(صمت. ينظر إلى يونس)
سنرى من سيكون ألاول في الانكسار. . .

يونس: أنا عطشان

إيلي: ماذا قلت؟

يونس: أنا عطشان يا زلمة. هات ماي!

إيلي: الآن هو بتطلب! لا مشكلة. إذا سأذهب واحضر لي بالقهوة. وحين أرجع ستتكلم. صبابا!
(تعتيم)

مشهد 6

(عتمة. الضوء يرتفع على يونس الذي يقف وحده في مقدمة خشبة المسرح)

يونس: صبابا
ما صبابا؟
صبابا! اتعرف ما معنى صبابا حتى تقول لي بلا سبب صبابا؟ أنا يجنّ جنوني حين يقولوا لي صبابا. يجعلني مجنونا. إنه يقول صبابا لكنه يقصد ضعني من هذا, مش الآن. لو عرفت معنى صبابا بالعربية. صبابا هي حبّ شديد. حب عميق. . .حب شديد لشخص حتى ينفجر قلبك من كثرة الحنين وإن كان بالقرب منك. مرّة كان ران. . .
(ينظر إلى الخلف, في الظلام)
. . . قال لي إنّه بالعبرية يقولون "كيسوفيم". هل هذا قصدك سيدي الشرطي ونحن مربوطان هنا إلى هذه الشجرة وأنت تذهب لتشرب القهوة وتقول لي صبابا؟ معناه إنت كثير الكيسوفيم إليّ؟ أكيد نعم. . أنّك تشتاق أن تعمل بي أشياء مختلفة. . .
(يحرك قبضتيه ملاكما. يكفّ)
أنا أعيش من الكلمات. منذ ولادتي. داخلها وبينها. في هذه الهوة بين كلمة وأخرى. بالعربية يقولون كلام في كلام. ومعناه كثرة الكلام, أكثر من

الضروري بدون التعبير الكافي. هذه هي مشكلتي. أنا أسمع الكلمات, وكل كلمة هي عالم بأكمله فلا يمكنني أن أغض النظر.

(ينظر إلى قميصه الممزق)

هذا ما حدث الأمس في الليل. نزلنا إلى الشاطئ, تحت البلد القديمة, لعيد الميلاد, شربنا كثيرا فنزلنا نسبح. وفجأةً جاء أحد, طلبت منه أن يتركنا فقال لي "يلعن دينك (يقول مع التأكيد). "دي-نك". وأنا أعرف أنّ هذا الشخص لا يفهم هذه الكلمة التي تخرج من فمه. . . لكنني لا يمكنني أن أغض النظر. . .

(يقبض يده)

على كل حال. . .

(ينظر إلى يده)

الناس كثيرا ما يقولون صبابا. ربما مائة مرّة باليوم. ربما لأنّ الكل هنا مليئ بالكيسوفيم. . . في يافا اكتظت البيوت من كثرة الحنين. الناس هنا ولو لم بعرفوا لماذا يشعرون بالحنين. مربوطون إلى الأشجار بأصفاد الحنين.

(يشير باليد حركة الأصفاد)

صار له 50 سنة لسامي الذي يصيح كل صباح تحت دارنا (يصيح مقلد له مع اليد بالقرب من الفم) "ألتي زاخيل" "ألتي زاخيل". (يضحك)

واليوم لا أحد يعرف معنى ألتي زاخيل, ربما سامي نفسه نسي, إذا عرف مرّة. ولكن الكل يفهمون وهم يسمعون "ألتي زاخيل" أنّه ممكن التخلص من الأغراض القديمة في الدار, أن يرموا الأشياء التي لا حاجة إليها.

(يغمض العينين) فماذا نعمل بالخوف والغضب والحزن (يسحب قميصه الممزق بالقوة), أي "ألتي زاخيل" يأخذها مني؟ والحنين؟ أي "ألتي زاخيل" يأخذ مني هذا الحنين؟

فكرتُ إذا كنت صامتا, إذا حقًّا كنت صامتا ربما سيفسح في جسمي المكان, المكان في العينين, المكان في القلب. . .بدون الهروب. وانا كنت صامتا أفهم ويفهمونني. ران يفهمني. ..هو يفهمني (يشير برأسه إلى أعلى. ينحني رأسه, يقف دون التحرك, ينظر إلى الأمام. صمت طويل)

لم تبقَ أي زنزانة فاضية, تقوم الشرطة بإخلاء هذه المحطة المتدهرة, ربما يقومون ببناء فندوق بوتيك محلها. أقسم بالله هكذا مكتوب: "فندق بوتيك فاخر في عمارة عثمانية أصلية". تخيلوا! هنا بالضبط. بعد عدّة سنوات, سيزدخم هنا الفرنسيون والبلجيكيون والأمريكان واليبانيون. . .ويُخرجون المشروبات من الثلاجة الصغيرة ويفتحون الشباك, كأنّه لم تكن هنا في

الماضي القضبان المشبكة الصدعة, وينظرون إلى البحر. فلا يعرفون أننا كنا هنا مربوطِين بشجرة البرتقال.
(يشير إلى قدميه)
"كان" بالعربية معناه "هون" ولكن "هون" بالعبرية معناه المال الكثير.
(يمتدّ اليدين إلى الجانبين. يغمض العينين ويصيح)
ألتي زاخيل! ألتي زاخيل!
(بصوت منخفض) بين الكلمات, مثلها مثل بين قطرات المطر. وكل عمري أنا عطشان. فاطلب من الشرطي الماء. وهو يقول صبابا. ويذهب ليحضر لنفسة القهوة السوداء, العربية.
(تعتيم)

مشهد 7

(الضوء يرتفع. يونس وران واقفان بجانب الشجرة. إيلي يقترب منهما بخطوات بطيئة)

إيلي: أنا النهار كله لا يزال أمامي.
صمت. إيلي يقترب من يونس. يرفع صوته)

إيلي: اليوم كله أمامي.
(يونس وران لا ينظران إليه. صامتان. يونس ينحني رأسه)

إيلي: الحقيقة, ليس لدي وقت اليوم كله
(يقترب مرّة أخرى من يونس, يلتصق به ويصيح في أذنه)

إيلي: أنت!
(ران يفزع, ينظر إلى إيلي وإلى يونس. يونس لا يتحرك, بقي منحني الرأس. إيلي يبتعد ببطء)

إيلي: (هامسا) يلعن دينك.
(يونس يرفع رأسه. ينظر إلى إيلي)

يونس: ماذا قلت؟

إيلي: (بصوت أقوى, ببطء) يل-عن دينك

ران: (إلى يونس بهدوء) يونس. . .

يونس: (يرفع صوته, إلى إيلي): شو؟
(إيلي يصمت)

يونس: شو قلت؟

ران: يونس, انظر إليّ.

يونس: (إلى إيلي, يصيح) تعال! بفرجيك!

(إيلي ينظر, صامت)

يونس: تعال! تعال!

إيلي: (يصرخ, إلى يونس) يا ولد! أسكت!

يونس: لمن بتقول ولد؟

إيلي: (يتوجه إلى الجهة الأخرى, يرفع صوت أكثر) أس-كت! يا و-لد!

يونس: أسكت إنت يا . . .

ران: يونس!

إيلي: (يوتّجه إليهما) أه! فجأة صرت الآن زلمة؟

يونس: (يفتح عينيه) أكثر منك

(يونس يهزّ الشجرة تهديدا)

ران: يونس سيبو. . اتركه. . .بهفمش هدا إيشي. . . لا يفهم.

يونس: (ينظر إلى إيلي ويقول لران) تدخلش ران! بفهم هدا. . .

ران: أنظر إليّ. . طالع عليّ!

يونس: (ينظر إلى إيلي) بتفهم إنت كل كلمة. (بصوت منخفض) آخر مرّة تحكي عليّ, سمعت؟ وتحكيش على ديني. . .شو "بخلال" بتعرف إنت على ديني؟

إيلي: بتفكرني أهبل؟ أنا فهمت كل كلمة أنه حكيتو هون وراء ظهري, أنا مش طوم-طوم ولا أخرس ولا أطرش. . .

يونس: أنت أخرس وأنت أطرش وأنت عامان!

ران: يونس سيبو, سيبو يونس! بفهمش!

يونس: (إلى إيلي) أين قلبك؟ وين قلبك يا زلمة؟ نحن مربوطان هون زي الكلاب. . .سبع ساعات صار! وين قلبك؟ (يرفع صوته) وين قلبك؟ (يصرخ) وين قلبك؟ (يهز بهمجية اليدين مع الأصفاد حتى اهتزاز الشجرة) وين قلبك؟!

(إيلي يبتعد إلى الوراء, يضع يده على المسدس في حزامه)

إيلي: (إلى ران) قل له أن يهدأ. . .

ران: يونس, إسمعني. ..إهدأ! إهدأ شويه!

يونس: (صرخاته تزيد أكثر وأكثر) وين قلبك؟ وين قلبك؟ أين قلبك يا زلمة؟ أين قلبك؟

(تعتيم)

مشهد 8

(الضوء المنخفض جدًا يرتفع)

(ران ويونس يجلسان ظهر إلى ظهر مائلين على الشجرة. رأساهما منحنان. صمت طويل. يونس يرفع رأسه, يبدأ يغني بهدوء بالعربية اليوم عيد الميلاد)

يونس: سنة حلوة, يا جميل. سنة حلوة, يا جميل. سنة حلوة يا قلبي. . .
(يتوجه بنظره إلى ران. ران يرفع رأسه ويلتفت إلى يونس. يبتسمان)

يونس: سنة حلوة يا جميل
(تعتيم)

L'ORANGER

Pièce à trois personnages de Yonathan Kounda

PROLOGUE

Noir.

VOIX A Il n'y a plus de place ici. (*Silence*) Il n'y a plus de place… Bon Dieu… Qu'est-ce que je vais faire d'eux, maintenant ?

Bruit d'ouverture d'une lourde porte en fer puis de clés dans une serrure.

VOIX B S'il n'y a plus de place…

VOIX C Libère-nous !

Rires. Une porte en fer claque.

VOIX A David ! David ! Il n'y a plus de place dans les cellules… Qu'est-ce que je fais avec ces deux-là ? (*Silence*) David ! Da-vid !

Silence.

VOIX B David ne répond pas…

VOIX A *Ouskout inta* ! (Toi, tais-toi !) Je t'ai autorisé à parler ?

Silence.

VOIX C Alors attache-nous à l'arbre.

VOIX B Oui, c'est ça, attache-nous à l'arbre.

VOIX C On t'attendra ici…

VOIX B Oui, on t'attendra ici.

VOIX C Jusqu'à que David arrive…

TABLEAU 1

Lumière. La cour intérieure de l'ancien poste de police de Jaffa. C'est un ancien bâtiment de style ottoman, divisés en cellules de détention. La cour est encombrée de dossiers, de fournitures et de meubles de bureau, entassés et poussiéreux. Au centre de la cour, deux orangers. Ran et Younès sont tous deux attachés à un arbre par des menottes. Ils ont une vingtaine d'années. Ils portent des jeans et des T-shirts. Le tricot de Younès est déchiré à l'épaule. Ran a une trace de sang au front. Élie, un policier en uniforme d'une cinquantaine d'années, à la tenue un peu négligée, est debout à côté d'eux et il tient à la main un grand trousseau de clés.

ÉLIE Vous attendrez ici.
YOUNÈS *Ya Allah, ya rabi…*(Ah, mon Dieu…)
ÉLIE Qu'est-ce que t'as dit ?

Silence.

RAN Il n'a rien dit…
ÉLIE Ne commence pas avec moi du pied gauche…

Élie regarde Younès, qui se tait et détourne le regard.

RAN Attends une seconde… Combien de temps on va rester ici ?
ÉLIE Je reviens tout de suite.
YOUNÈS C'est ce que nous a dit celui qui était là avant toi.
RAN C'était il y a quatre heures…
ÉLIE Attendez un peu, on a un roulement d'équipes juste maintenant.
YOUNÈS C'est *exactement* ce qu'a dit celui qui était là avant toi ! « Attendez l'équipe du matin »… Et regarde, c'est déjà sept heures du matin, *ya habibi…*
ÉLIE Calme-toi. Je vais vérifier si l'enquêteur est déjà là…
YOUNÈS *Anou* enquêteur ? *Man winn rakh yagi* enquêteur *allah* ? (Quel enquêteur ? D'où ils vont nous tirer un enquêteur, maintenant ?)
ÉLIE Qu'est-ce qu'il dit ?

RAN Rien, il ne dit rien… juste que, avec votre respect, nous sommes très fatigués.

YOUNÈS Morts de fatigue…

RAN Et en plus, on n'a rien mangé…

Élie les contemple longuement.

RAN Et aussi…

ÉLIE Et aussi quoi ?

YOUNÈS Nous, on n'a rien fait…

RAN Avec votre respect, on veut dire que, vraiment, on n'a rien fait…

ÉLIE Et pourquoi tu me dis ça ? Tu crois que ça m'intéresse ?

RAN Non, c'est seulement que, vraiment…

ÉLIE Et que t'as faim, tu crois que ça m'intéresse ? Et que ton copain a soif ? Vous voulez que je vous amène un sandwich ? Vous le voulez à l'omelette ? À l'avocat ? Avec un café crème, peut-être ?

YOUNÈS Un crème, *bétizak*... (en plein dans ta gueule)

ÉLIE, *en s'approchant de Younès, d'une voix basse*
Toi, fais attention à moi.

RAN, *murmurant à YOUNÈS*
Behyatkh Younès...(Je t'en prie, Younès)

Élie leur tourne le dos et s'éloigne. Après quelques pas, il s'arrête et revient vers eux.

ÉLIE Quand l'enquêteur arrivera, il vous interrogera. En attendant, dis à ton copain arabe qu'il évite de trop parler, ça vaut mieux pour vous… Si vous n'êtes pas bien ici, pas de problème… en deux temps trois mouvements vous prenez l'express pour la prison d'Abou Kabir, avec ou sans interrogatoire…

YOUNÈS Non, non, on est très bien…

Élie regarde Younès en silence, puis Ran. Il se retourne et disparaît dans l'un des bureaux. Younès et Ran se regardent longuement en silence.

YOUNÈS Et tout ça parce qu'on voulait fêter ton anniversaire…

RAN Très gai, cet anniversaire.
YOUNÈS *Habibi inta.* (Je t'adore) *Il envoie un baiser au ciel.*

Ran baisse les yeux. Silence.

YOUNÈS, *commence à chanter, presque en sourdine*
Joyeux anniversaire, Joyeux anniversaire…

Ils rient tous les deux. Noir.

YOUNÈS … Joyeux anniversaire, Ran…

Silence.

TABLEAU 2

Noir. Lumière sur Élie, qui se tient debout sur l'avant-scène.

ÉLIE Je suis né à la Pomme. Rue de la Pomme.
En fait, je suis né à Bagdad mais… on peut dire que je suis né, ce qui s'appelle né, ici à Jaffa. Rue de la Pomme. Vous connaissez ? Vous savez ce que c'est, rue de la Pomme ? Une fois je me suis baladé avec ma femme un samedi à Jaffa, on a été jusqu'à la rue Yeffet. Tout d'un coup ma femme s'arrête et elle me dit : « C'est quoi, ça, Élie ? Viens on repart, j'ai peur. Comment on peut croire que tu as grandi ici ? ». Comme je vous dis. Vous savez ce qui se passe là-bas, aujourd'hui ? Le *ghetto*. Ma parole. Avant, on appelait ça le *safari*. *Harlem*. Vous connaissez, Harlem ? C'est ça, en pire. Moi, je ne m'approche plus de là. En aucun cas. Ou alors, en uniforme, et encore, avec une arme. Mais autrefois… il n'y avait pas grand chose. Écoutez, on était la seule famille juive à être restée. Les Bulgares, ils habitaient tous de l'autre côté de l'avenue de Jérusalem. Mais nous on nous a mis rue de la Pomme. C'était une grande maison, avec un long couloir, comme ça. Et une cuisine. Tout le monde se partageait la cuisine, quatre familles. Nous et trois autres familles arabes. Il y avait une

grande cour. C'est là qu'on jouait, nous, les enfants. La cour était fermée par un mur de pierre. Des pierres de kurkar aux angles vifs. De l'autre du mur, il y avait le kiosque de Yossef, celui dont personne ne savait s'il était Juif ou Arabe. Il vendait des bonbons dans les deux langues.

Silence. Il se racle la gorge.

Un jour, on a voulu aller acheter des bonbons en cachette de nos mères. Tous les enfants ont grimpé sur le mur et ont sauté de l'autre côté. Ils m'ont appelé pour que je les rejoigne. *Elie, ya abou-Élie* – c'est comme ça qu'ils m'appelaient – *Ta'el, ta'el* – Vous savez ce que ça veut dire *ta'el* en arabe ? Viens, viens. Cela ressemble à l'hébreu *ta'alé*, « monte »… Ils étaient tous plus grands que moi. J'étais le plus jeune. J'avais peur de grimper sur le mur. Pas à cause de la hauteur. À cause de ma mère. J'avais peur que ma mère m'attrape. Mais les enfants me criaient, *ta'el, abou-Élie, ta'el*. Alors j'ai grimpé. J'étais en haut, je m'apprêtais à redescendre de l'autre côté, mais… une pierre a dû s'effriter sous mon pied et j'ai glissé jusqu'en bas, la figure frottant tout le long contre les pierres. Quand je me suis relevé, j'avais le visage plein de sang. J'avais la lèvre fendue. Toute la lèvre saignait, et je me rappelle qu'Ali, le fils des voisins, a pris de la terre – une poignée, comme ça, avec du sable – et qu'il me la plaquée sur la lèvre, là où ça saignait – « *Ashaan el-dam* », il a dit. Je m'en rappelle comme si c'était hier, la peur dans ses yeux, et le goût du sang. Le sang et le sable ensemble, ça faisait comme de la boue, c'était amer et salé. J'ai pleuré. Je m'en foutais, des enfants. Et le sang n'arrêtait pas de couler. Après, je ne me rappelle plus ce qui s'est passé.

Il parcourt des yeux la salle obscure.

Ce que je sais, c'est qu'à partir de ce jour, j'ai arrêté de parler arabe. Tout d'un coup. Ni avec mon père, ni avec ma mère.

Ni avec Yossef, le marchand de bonbons, ni avec Ali. Ni avec aucun enfant des voisins, jusqu'à aujourd'hui.

Il pose le doigt sur sa lèvre inférieure.

J'ai une petite cicatrice, ici, à l'intérieur de la lèvre inférieure. Ma femme dit que lorsque je suis en colère, ou bien, quand je ne sais pas quoi dire, je passe le bout de la langue sur ma cicatrice, à l'intérieur de la bouche.

Noir.

TABLEAU 3

La lumière monte. Younès et Ran sont debout, appuyés à l'arbre et la tête baissée. Élie est debout à côté d'eux. Il tient à la main un stylo et un carnet.

ÉLIE Écoutez, l'enquêteur ne viendra pas aujourd'hui. (*Ran relève la tête. Younès reste appuyé à l'arbre, la tête baissée*) Alors je vais remplir à sa place le formulaire d'audition.

YOUNÈS, *sans relever la tête*

Esh il-moufag'aa... (Quelle surprise…)

ÉLIE Qu'est-ce que t'as dit ?

YOUNÈS Rien, rien…

ÉLIE, *en se tournant vers RAN* D'où vous vous connaissez ?

YOUNÈS On se connaît.

ÉLIE Ça, j'ai bien compris. Vous êtes arrivés ici ensemble, et maintenant vous êtes tous les deux attachés à l'arbre.

YOUNÈS, *en aparté*

T'es un vrai Sherlock Holmes, toi…

ÉLIE Quoi ?

YOUNÈS Rien, rien…

ÉLIE Alors je suppose que même si vous ne vous connaissiez pas avant, c'est sûr que vous avez eu largement le temps de sympathiser… Alors ma question… (*Il se racle la gorge*) Ma

question, ce n'est pas *si* vous vous connaissez, mais *comment* vous avez fait connaissance.

RAN À Jaffa.

ÉLIE À Jaffa ?

YOUNÈS Oui.

ÉLIE Comme ça, dans la rue ?

RAN Non.

YOUNÈS On se connaît.

RAN Depuis longtemps. Va savoir depuis quand. On se connaît, c'est tout.

YOUNÈS Ça t'étonne, qu'on se connaisse ?

ÉLIE Moi, il n'y a plus rien qui m'étonne.

YOUNÈS Ecoutez, Monsieur l'enquêteur. N'oubliez pas de marquer dans votre rapport qu'on était venus fêter un anniversaire.

ÉLIE L'anniversaire de qui ?

RAN Le mien.

ÉLIE Super. Meilleurs vœux. Alors toi tu vas me raconter ce qui s'est passé dans la nuit d'hier.

Noir.

TABLEAU 4

Noir. La lumière éclaire Ran, qui se tient seul, debout sur l'avant-scène, les mains recouvrant ses yeux.

RAN Quelle honte.

Il bouge ses mains sur les côtés du visage.

Les cellules de garde à vue, c'est la première fois que j'en voie. Sauf dans les films américains.

Il découvre ses yeux.

J'aime bien les films américains. En fait, ils me dégoûtent, mais en même temps, on n'y peut rien, on a envie d'être

dedans… Quoi qu’il en soit, les types comme moi ne sont pas censés découvrir une cellule de l’intérieur, du moins, pas dans la réalité. Là d’où je viens, selon le conditionnement que reçoit quelqu’un comme moi, on peut avoir l’occasion de voir une prison en tant qu’avocat, ou médecin, ou à la rigueur, assistant social… D’un autre côté, grandir en tant que fils de bonne famille à Jaffa, c’est déjà une sacrée prison en soi. Croyez-moi, une énorme prison, assez confortable pour y vivre sans penser qu’on y est enfermé… Mais en fait, on te surveille jour et nuit pour te protéger de… de tout ce qui n’est pas toi.

Il contemple l’obscurité autour de lui.

C’est quoi, fils de bonne famille ? Ce n’est pas que nous soyons riches… Bon, les parents ont de l’argent, mais… j’en ai eu un peu honte toute ma vie, j’essayais de le cacher aux autres enfants… Comme pour montrer que ça n’a rien à voir avec ce que je suis… De toutes les façons, il n’y a pas de doute, c’est la honte. (*Il regarde de nouveau autour de lui*) Je ne m’attendais pas à ça. D’un autre côté, quel mal il y a à avoir honte ? Je veux dire, à quoi bon la fierté ? Quand on nage dans la richesse, on ne peut même pas voir ce qui manque. On peut se noyer dans l’abondance. Quand on tombe si bas, en revanche, on voit le fond.
C’est comme à la mer. À marée basse, la mer n’a pas où se cacher… On voit les coraux morts, les trous d’eau avec des algues et des crabes. Tout ce que l’abondance recouvre et cache. Bien, qu’est-ce que je peux voir, maintenant ?

Silence. Il regarde derrière lui, dans l’obscurité.

Quand j’étais petit, je devais avoir deux ou trois ans, j’étais une fois à la mer à Jaffa avec mon père et mon oncle. Ils étaient debout et ils discutaient avec animation, comme font les hommes quand ils parlent de choses importantes. De politique, peut-être, ou de Dieu. Et moi je voulais quelque

chose, je ne me rappelle pas quoi. Qu'on fasse juste attention à moi. Ou quelque chose à manger, ou à boire. Ou bien rentrer à la maison. J'ai tiré papa par la manche mais ils ont continué à parler de Dieu. Alors je suis parti. Moi je ne sais plus exactement mais papa raconte toujours que j'ai marché des kilomètres, avec mes petites jambes, jusqu'à qu'ils aient remarqué que je n'étais plus là. On m'a retrouvé au bout d'une heure, je marchais tout seul le long de la plage à Bat-Yam. Ils ont eu drôlement peur. Mon père m'a donné une baffe. Mais moi, je n'étais pas effrayé, pas perdu. J'étais calme.

Il sourit.

Et voilà qu'il y a un mois, mes parents divorcent. Mon père est venu tout me raconter mais je n'ai pas voulu l'écouter. Quand une grande vague surgit en face de toi, il n'y a pas de fuite possible, tu peux juste plonger sous elle. Alors j'ai plongé. Je me suis enfui de la maison sans rien dire, j'ai marché pendant des heures, le long de la plage. Comme si je fuyais tous ces hommes, ces hommes auxquels je suis censé ressembler le moment venu. Je ne suis pas revenu à la maison pendant une semaine. J'étais chez Younès…

Il regarde derrière lui, vers l'endroit ou Younès se tient dans le noir.

Il n'y a que lui qui connaît… ces abîmes qui s'ouvrent en moi, ces tempêtes. Comme si Dieu avait planté un drapeau noir sur mon crâne. Et il n'y a pas de maître-nageur. Mais Younès, il suffit qu'il me regarde dans les yeux et il comprend tout… Il les connaît, ces tourbillons. Comme à la mer. Si tu te fais prendre par un tourbillon, faut pas se battre contre – il faut se laisser entraîner, et prier pour que la vague te rejette de l'autre côté. Et voilà, pour mon anniversaire, on va à la plage, Younès et moi, la nuit. Et tout d'un coup, surgi de nulle part, en face de nous… Je ne sais pas ce qui s'est passé… Et nous sommes là. Pour tout dire, on avait pas mal bu… Je me rappelle juste que Younès avait soulevé une pierre…

et le bruit des vagues… Je l'ai vue venir. On a été happés par la vague. Je n'ai rien dit… Je voulais juste continuer à marcher…

Il regarde ses pieds.

Mais où on va aller, maintenant ? Attachés comme on est à cet arbre. Et qui est-ce qui va me chercher, maintenant ? Mon père ? Mon oncle ? Qui est-ce qui peut bien savoir qu'on est là ? Qui est-ce qui pourrait seulement penser à me chercher au poste de police…

Silence.

Si seulement il n'avait pas pris cette pierre…

Soupir.

Si seulement j'avais dit quelque chose…

Noir.

TABLEAU 5

La lumière monte. Ran et Younès sont debouts à côté de l'ardre. Élie est face à eux, il prend des notes dans son carnet.

ÉLIE Qui est-ce qui a commencé ?

Silence.

ÉLIE Qui est-ce qui a commencé ça ?
YOUNÈS Quoi, ça ?
ÉLIE Quoi, ça ? (*Silence*) Toute cette pagaille. C'est toi ?
YOUNÈS Quelle pagaille ?
ÉLIE Les coups !
YOUNÈS Quels coups ?
ÉLIE Et c'est quoi, la marque sur le front de ton copain ?
RAN, *palpant de la main sa blessure au front*
Rien du tout.

ÉLIE C'est quoi, ce que t'as au front ?
RAN C'est rien.

ÉLIE, *se tournant vers YOUNÈS,* C'est quoi, sur le front de ton copain ?
YOUNÈS Du sang.
ÉLIE, *se tournant vers RAN* Tu veux qu'on te soigne ? Tu vas rester ici à perdre ton sang jusqu'à que tu me répondes.

Silence.

ÉLIE *Sababa*. Tu peux continuer à saigner, tant que vous vous taisez. (*Silence. Il regarde Younès*) On verra bien qui va craquer en premier…
YOUNÈS J'ai soif.
ÉLIE Qu'est-ce que t'as dit ?
YOUNÈS *Ana 'atshan, ya zelama.* (Éh mec, j'ai soif) Apporte de l'eau !
ÉLIE Il donne des ordres, maintenant ? Pas de problème. Je vais me chercher un café. Quand je reviens, toi tu commences à parler. *Sababa* ?

Noir.

TABLEAU 6

Noir. La lumière monte sur Younès, seul, debout sur l'avant-scène.

YOUNÈS *Sababa*. Quoi, *sababa* ? *Sababa* ! Tu sais ce que ça veut dire, *sababa* ? Quand tu me dis ça comme ça, *sababa* ? J'ai horreur qu'on me dise *sababa.* Ça me fait flipper. Genre, il me dit *sababa* mais il pense « Fous-moi la paix, pas maintenant ». Si tu savais ce que ça veut dire *sababa* en arabe. *Sababa*, ça veut dire *h'oub shadid.* De l'amour, fort, profond… De l'amour tellement fort que ton cœur va exploser tellement quelqu'un te manque… même si la personne est en face de toi. Une fois, Ran…

Il regarde derrière lui, dans l'obscurité.

… il m'a dit qu'en hébreu on dit *kissoufim*, « langueurs d'amour ». C'est ça que tu veux dire, Monsieur le Policier, quand nous on est attachés à un arbre et que toi tu vas boire ton café, tu me dis *sababa* ? En fait… tu te *languis d'amour pour moi* ? C'est sûr et certain… tu te *languis* de me faire des tas de choses…

Il mime avec les mains des mouvements de coups de poings. Il s'arrête.

Je vis dans les mots. Depuis que je suis né. À l'intérieur des mots. Entre les mots. Dans ce gouffre entre les mots. En arabe, on dit *kalam fi kalam*, « des mots dans les mots ». Ça veut dire, parler beaucoup, trop parler, et ne pas en dire assez. C'est mon problème. J'entends des mots, et chaque mot est un monde. Et je ne peux pas faire comme si de rien n'était.

Il regarde son T-shirt déchiré.

C'est ça qui s'est passé, dans la nuit d'hier. On est descendu à la plage, en dessous de la vieille ville. Pour son anniversaire. On avait pas mal bu, alors on a été nager. Et alors quand… celui-là est arrivé, je lui ai dit de nous laisser tranquille… Alors il m'a dit « *In'al dinkh* ». (*Il répète en détachant les syllabes*) *di-nkh*. Moi je sais que le type est fini, qu'il ne comprend pas le sens de ce mot qui lui est sorti de la bouche… Mais je *ne peux pas* faire comme si de rien n'était…

Sa main se contracte en poing.

Quoi qu'il en soit…

Il regarde son poing.

Les gens continuent à dire *sababa*. Peut-être bien cent fois par jour. Peut-être parce que tout ici est vraiment plein de *langueurs d'amour*… À Jaffa – il n'y a déjà plus de place dans les maisons à cause de toutes ces langueurs. Les gens,

ici, même sans savoir de quoi, ils se languissent. Attachés aux arbres par des menottes de désirs.

Il fait le geste d'attacher des menottes à ses poignets.

Cela fait cinquante ans que Samy passe tous les matins sous nos fenêtres en criant (*il crie avec les mains en porte-voix*) *Alte Sachen, Alte Sachen…* (*Il rit*) Personne ne sait plus ce que cela veut dire, ces « vieilles choses » que réclament les chiffonniers, Samy lui-même l'a déjà oublié, en admettant qu'il l'ait su un jour. Mais tout le monde comprend, quand on entend le cri *alte Sachen*, que c'est le moment de débarrasser la maison de toutes ces vieilles choses dont on n'a plus besoin. (*Il ferme les yeux*) Et qu'est-ce qu'on en fait, de toute cette peur, de cette colère, de toute cette tristesse (*il tire de force sur son T-shirt déchiré*), quel *alte Sachen* viendra me les prendre ? Et les désirs ? Quel *alte Sachen* viendra me débarrasser de toutes ces langueurs ?
Je pense que, si je me tais, si je me tais vraiment, alors peut-être cela libèrera-t-il un peu de place… dans mon corps, de la place dans mes yeux, de la place dans mon cœur… Ne pas s'enfuir. Quand je me tais, je comprends. On me comprend. Ran me comprend… Il me comprend…

Il fait un signe de tête vers le haut, baisse les yeux. Il reste debout sans bouger, regarde devant lui. Très long silence.

Il n'y a plus de cellules. La police est en train d'évacuer ce bâtiment en décomposition. On va construire à la place un petit hôtel de luxe. Je vous le jure, c'était écrit dans le journal : « Un petit hôtel de charme luxueux s'ouvrira dans un authentique bâtiment de l'époque ottomane ». Vous imaginez, ici exactement, dans quelques années, la cour sera pleine de Français et de Belges, d'Américains et de Japonais… Ils se serviront à boire dans le minibar de leur chambre et ouvriront la fenêtre – comme s'il n'y avait jamais eu ici de barreaux

mangés de rouille – et ils auront la vue sur la mer. Ils ne sauront jamais que nous, nous étions *là*, attachés à l'oranger.

Il montre ses pieds du doigt.

« Là », en arabe, cela se dit *honn*, mais *honn*, en hébreu, cela signifie « beaucoup d'argent ».

Il écarte les bras sur les côtés, ferme les yeux et rit.

Alte Sachen ! *Alte Sachen* ! (*Il murmure à présent*) Entre les mots, comme entre les gouttes de pluie. J'ai eu soif toute ma vie. Et quand je demande de l'eau au policier, il me répond *sababa* et il va se préparer un café turc, un café arabe.

Noir.

TABLEAU 7

La lumière monte. Ran et Younès sont debout à côté de l'arbre. Élie s'approche d'eux en marchant tout doucement.

ÉLIE Moi, j'ai toute la journée. (*Silence. Il s'approche de Younès. Il lève la voix*) J'ai toute la journée.

Younès et Ran ne le regardent pas. Ils restent en silence. Younès baisse la tête.

ÉLIE En fait, je n'ai pas toute la journée. (*Élie s'approche de nouveau de Younès, très près, et lui crie dans l'oreille*) Toi !

Ran sursaute, regarde Élie, puis Younès, qui ne bronche pas et reste la tête baissée. Élie s'éloigne doucement.

ÉLIE, *murmurant*
Il'an dink.(Putain de ta race)

Younès lève la tête, regarde Élie.

YOUNÈS Qu'est-ce que t'as dit ?
ÉLIE, *une voix plus forte, en articulant*
Il-'an dink. (Putain de ta race)

RAN, *s'adressant à Younès à voix basse*
Younès…

YOUNÈS *Shou* ? (Quoi ?) (*Élie se tait*) *Shou oulat* ? (Qu'est-ce que tu as dit ?)

RAN Younès, regarde-moi…

YOUNÈS, *à Élie, en criant*
Ta'al ! *Bafarg'ik* ! (Viens ici ! Je vais te montrer, moi !) (*Élie le regarde en silence*) *Ta'al* ! *Ta'al* ! (Viens ! Viens ici !)

ÉLIE, *à Younès, en hurlant*
Ya wallad ! *Ouskout* ! (Éh, le gamin, ferme-la !)

YOUNÈS *Lemin bitoul wallad* ? (C'est qui, que tu appelles gamin ?)

ÉLIE, *se détournant d'eux, criant encore plus fort*
Ous-kout ! *Ya wa-llad* ! (Ferme-la ! Espèce de gamin !)

YOUNÈS *Ouskout inta ya…* (Ferme-la toi-même, espèce de…)

RAN Younès !

ÉLIE, *en se retournant de nouveau vers eux*
Ha, tout d'un coup tu me fais le *zalama*, maintenant ?

YOUNÈS, *les yeux écarquillés de surprise*
Aktar minkh !(Plus que toi !) *Il secoue l'arbre de façon menaçante.*

RAN Younès *sibo…*(Laisse-le tranquille) Arrête !... *Bifahamèsh haada ishi…*(Il ne comprend rien) Il ne comprend pas.

YOUNÈS, *à Ran, en regardant ÉLIE Tidhalesh* Ran ! *Bifaham haada…* (Ne te mêle pas de ça, Ran ! Il comprend…)

RAN Younès, regarde-moi… *Tal'a 'alay* ! (Regarde-moi !)

YOUNÈS, *en regardant ÉLIE, Bitfaham inti koul kilma*. (Tu comprends chaque mot) (*À voix basse*) *Ihèr mara takhki 'alay*, sa'ata ? Wa tikhkish 'ala dini… (C'est la dernière fois que tu te moques de moi, t'entends ?)Et d'abord, *shou bit'aref inti 'ala dini* ? (Et qu'est-ce que tu y connais, à ma religion ?)

ÉLIE *Bitfakèrn ahabal* ? *Ana fahamèt koul kulmé anou khakéyt honn wara dahari, ana mish toum-toum walla akhrass walla atrash…* (Tu me prends pour un idiot ? J'ai très bien compris tout ce que vous avez marmonné dans mon dos. Je ne suis ni idiot, ni muet ni sourd…)

YOUNÈS *Inta akhrass*, *wa inta atrash*, *wa inta ʻamaan* ! (Tu es muet, sourd et aveugle !)

RAN Younès *sibo* ! Younès *sibo* ! *Bafahamèsh* ! (Younès, laisse-le tranquille ! Younès, arrête ! Il ne comprend pas !)

YOUNÈS, *à ÉLIE,* Tu n'as pas de cœur ? *Weynn albak zalama* ? (Il est où, ton cœur d'homme ?) *Wa ikhna marboutin honn zay klab*… (On est attachés là comme des chiens…) Ça fait déjà sept heures ! *Weynn albak* ? (Il est où, ton cœur ?) (*Il hausse le ton*) *Weynn albak* ? (*Il hurle*) *Weynn albak* ? (*Il secoue sauvagement ses mains emmenottées jusqu'à que l'arbre tremble*) *Weynn albak* ?

Élie recule, la main posée sur l'arme qu'il porte à la ceinture.

ÉLIE, *à RAN,* Dis-lui qu'il se calme…

RAN Younès, *Isma'ani*… *Iheda* ! *Iheda shaway*… ! (Younès, écoute-moi… calme-toi ! Calme-toi une seconde !)

YOUNÈS, *criant de plus en plus fort*
Weynn albak ? *Weynn albak* ? (Il est où, ton cœur ?) Tu n'as pas de cœur, *ya zalama* ? Où est ton cœur ?

Noir.

TABLEAU 8

Une faible lumière monte. Ran et Younès sont assis dos à dos, appuyés à l'arbre et la tête baissée. Long silence. Younès relève la tête, commence à fredonner doucement « Joyeux anniversaire » en arabe.

YOUNÈS *Sana hilwa*, *ya gamil*, *Sana hilwa, ya gamil. Sana hilwa ya albi…* (Bon anniversaire, ma beauté, Bon anniversaire, mon cœur…)

Il tourne la tête et regarde Ran. Ran lève la tête, se retourne et regarde Younès. Ils se sourient.

YOUNÈS *Sana hilwa ya gamil.*

Noir.

אחות

מחזה קצר מאת לילי טסלר

הדמויות:

רינת – אחות בבית חולים בת 27

נסרין – נערה פצועה בת 17

תמונה 1

(האולם חשוך ורק שעון קיר דיגיטלי גדול מואר בספוט ומראה את השעה 15:15. האור עולה. פינה צדדית במחלקת טיפול נמרץ בבית חולים בירושלים. על המיטה שוכבת נסרין, בת 17, בבגדי מטופלת, אזוקה ביד אחת למיטה, מחוסרת הכרה ומחוברת לעירוי בידה. ווילון המיטה פתוח לרווחה. רינת נכנסת).

רינת: ***(לוקחת את קלסר הטיפולים שתלוי על המיטה וקוראת)*** טראומה, פגיעת צוואר, איבוד דם, אוקיי.. הכרה מעורפלת. יופי, לפחות תשני כל היום. אני רינת.. אגב.. תודה ששאלת. האחות הצמודה שלך להיום, זכית. היום אין לי עוד מטופלים, רק את – VIP.

(מתעוררת תוך השתעלות מלאת כאב. רינת מורידה מעט את הקלסר מעיניה, מצקצקת בלשונה ופולטת אנחת ייאוש גדולה).

נסרין: וואן אנא? ***(בעברית: איפה אני?)***

רינת ***(חוזרת לקלסר)*** לא מדברת ערבית.

נסרין: שו סאר... (בעברית: מה קרה) ***(רינת לא עונה)*** מה קרה?

רינת: ***(מחזירה את הקלסר למקום ובודקת את שקית האינפוזיה)*** לא מבינה ערבית, יבוא הרופא וידבר אתך.

נסרין: ***(נוגעת בפניה עם ידה המשוחררת)*** יאמה! יאמה! ***(בעברית: אמא! אמא!)***

(נסרין מנסה להשתחרר מהאזיק בפראות ולגעת בפניה בשתי ידיים).

רינת מה את עושה!

נסרין: פנים שלי..

רינת: ***(יותר לעצמה)*** כן, כי זה מה שחשוב עכשיו.

נסרין: פנים שלי.. נשרף!

(רינת מניחה מד סטורציה על אצבעה של נסרין, מחכה לתוצאה, מקבלת אותה, מחזירה את המד לעגלה ולא מביטה בנסרין).

נסרין: ***(שוב ממששת את פניה)*** פנים שלי נשרף.. ***(נסרין שוקעת לתרדמת תוך מלמול).*** פנים שלי..

רינת: ***(מסדרת את הציוד בעגלה)*** איך כל פעם אני נופלת אתכם איך? לירושלמים עדיין קשה אתכם. אתם נושא רגיש בשבילם. אז הם מצאו להם פראיירית מחיפה. ולמה? מה, לי לא כואב? ***(מחקה 'אותם')*** "אבל לא, את חייבת להבין, את לא עברת את מה שכולם פה עברו..", כל אחות פה עברה פיגוע איך שהוא. אח של שמרית היה באוטובוס שהתפוצץ, אבא של רחלי קיבל דקירה במחנה יהודה, אריאלה ראתה חיילת מקבלת כדור בשער שכם, ובעלה של יעל עלה על מטען, לא פה בכלל, בעוטף עזה. כולם פה עם פוסט טראומה מכם, כאילו בחיפה לא התפוצצתם. ***(בזלזול)*** אבל לא, אסור להשוות.. ירושלים זה משהו אחר..

נסרין: ***(נוגעת בפניה מתוך תרדמת. בערבית)*** וואן אנא? ***(בעברית: איפה אני?)***

(רינת יוצאת. האולם מוחשך).

תמונה 2

(מתוך החושך, שעון הקיר הדיגיטלי מראה את השעה 16:30. האור עולה ורינת נכנסת עם עגלת הטיפולים ועליה מים בכוס פלסטיק וכוס קטנה נוספת. נסרין ישנה).

רינת: קומי, תשתי כדור.

נסרין: ***(מתעוררת)*** וואן אנא? ***(בעברית: איפה אני?)***

רינת: לא מדברת ערבית.

נסרין: ***(בערבית)*** שו סאר.. ***(בעברית: מה קרה?)*** מה קרה?

(נסרין בולעת את הכדורים ושותה מים).

רינת: שום דבר, תחזרי לישון.

נסרין: ***(נוגעת בפניה בבהלה עם ידה המשוחררת ומנסה להזיז את ידה האזוקה)*** פנים שלי..

רינת: מה איתם?

נסרין: נשרף!

רינת לא נשרף לך שום דבר.

נסרין: נשרף לי פנים! טחוני הון! ***(בעברית: ירו בי פה) (מסמנת על פניה בתנועת ירי עם אצבעותיה).***

רינת: תדברי עם הרופא כשהוא יבוא. אין לך שום דבר בפנים.

נסרין: כזב! ***(בעברית: שקר) (מתחילה לבכות).***

רינת: ***(מקרבת את ידה אל נסרין בתנועה מכנית, אוטומטית, כדי לנחם אותה, אבל מתחרטת)*** את בבית חולים, בטיפול נמרץ. הרופא ידבר אתך על המצב הרפואי שלך, אבל אין לך שום דבר בפנים.

נסרין: ***(מנגבת את דמעותיה ומסמנת תנועת ירי עם אצבעותיה, מדמה כדור שפוגע בפניה)*** טחוני הון! ***(בעברית: ירו בי פה!)***

רינת: היה קרוב, פה. ***(מסמנת על קצה צווארה)*** היה לך מזל. תנוחי, מחר את בטח תעברי להתאוששות.

(רינת רושמת משהו בקלסר הטיפולים ומתרחקת. נסרין מייבבת בבכי שבור, ילדותי מאוד, שואבת פנימה נזלת ומלטפת את פניה. רינת מנסה להתעלם ולא להסתובב אליה, אבל היא תקועה במקום. היא מחליטה להסתובב).

רינת: אין לך כלום בפנים אני אומרת לך. תראי בעצמך במראה.

(רינת מתקרבת אל נסרין אבל רואה שהיא מלטפת את פניה ומיבבת מתוך שינה עד שידה צונחת. רינת מחזירה את הטלפון לכיס וממשיכה להביט בנסרין).

רינת: תשני טוב, את בינתיים פה בבית מלון אז את יכולה. עוד יומיים תלכי לכלוב ותבוא אחת אחרת. ***(בודקת את שקית האינפוזיה שלה ורואה שהיא ריקה. ניגשת לעגלה לקחת שקית עירוי חדשה ומחליפה ביניהן)*** לפני שהגעתי לירושלים מה ידעתי? אצלנו בחיפה הערבים מדברים עברית יותר טוב ממני. פה? פה אני לא מבינה אתכם, את יודעת? לא את כולכם. רק את הנשים. מילא שאתן נולדות לתוך מקום שוביניסטי

שמדכא אתכן, אין לכן בחירה בעניין הזה, אבל אתן כן בוחרות להילחם בשבילם. ונגד מי? הרי בסוף אתן מגיעות אלינו לקבל טיפול, פוחדות פחד מוות להיכנס לבית חולים ברמאללה, כי לא בטוח שתצאו. את יודעת, מעניין אותי איך אתן נראות ברגע הזה שאתן תוקפות. כשאתן פה אין בכן את הכעס הזה, את השנאה הזאת שיש לגברים שלכם בעיניים. זה לא שהם מסרבים לקבל טיפול, אבל המבט שלהם, השנאה שלהם, היא שם כל הזמן. כאילו הם נתקעו בלופ ברגע של התקיפה ולא מפסיקים לחשוב עליו. הם גם לא בוכים כמעט. אתן.. לא יודעת. אנחנו נשים, זה אחרת, ויש רגשות והורמונים וכל זה, אבל.. אני לא רואה את הכעס הזה אצלכן בעיניים.

(רינת אוספת את הציוד לתוך עגלת הטיפולים ומתרחקת מנסרין הישנה. האולם מוחשך).

תמונה 3

(באולם החשוך רק שעון הקיר הדיגיטלי מראה את השעה 18:30. רינת מתקרבת אל נסרין הישנה עם עגלת הטיפולים שעליה מגש עם ארוחת ערב. היא נוגעת בנסרין בעדינות בכתפה).

רינת: קומי, איך קוראים לך, ארוחת ערב.

(נסרין לא מתעוררת, רינת מציצה בקלסר הטיפולים).

רינת: נסרין. נסרין קומי, נסרין. ארוחת ערב.

(נסרין מתעוררת כשרינת מגביהה את מיטתה ובמבחינה במגש האוכל. רינת מגישה לה כף והיא מתחילה לאכול מרק בעזרת ידה השמאלית שמשוחררת, אבל לא מצליחה).

רינת: ***(בודקת את שקית האינפוזיה שלה ורואה שהיא עדיין לא נגמרה)*** אני אבוא לפנות לך כשתסיימי.

נסרין: סטני, סטני. ***(בעברית: חכי, חכי) (נסרין מסמנת לרינת על ידה האזוקה).***

רינת: אשכרה VIP. ***(רינת לוקחת את הקערה).***

(נסרין מתיישרת ומסדרת את עצמה בהתלהבות כמו ילדה קטנה).

רינת: ***(מתחילה להאכיל אותה במרק)*** טעים?

(נסרין לא מבינה. רינת מצביעה על המרק ומרימה אגודל בניסיון לשאול אם הוא טעים).

נסרין: ***(מתענגת מהאכילה)*** אה. חילו. ***(בעברית: כן, טעים)***

רינת: חילו אומרים?

נסרין: ***(לאחר כמה לגימות מביטה ברינת)***. אינטי חילווה. ***(בעברית: את יפה)***

רינת: ***(מחייכת חזרה במבוכה קלה)*** מה?

נסרין: חילווה... ***(בעברית:יפה...)***

רינת: מה זה? אני טעימה?

נסרין: לא.. חילווה ***(מעבירה את אצבעותיה במורד הלסת עד לסנטר)*** חילווה, יפה את.

רינת: ***(צוחקת)*** אה, אז תגידי יפה, אומרת לי חילווה.

נסרין: אנא חילווה..? ***(בעברית: אני יפה...?)*** ***(לא פותחת את פיה כדי לאכול)*** פנים שלי.. נשרף לי הפנים.. ***(מתחילה לבכות).***

רינת: ***(מוציאה את הטלפון מכיסה במהירות ומחזיקה אותו מול נסרין)*** הינה, תראי.

נסרין נרגעת וצוחקת צחוק קלוש.

רינת: אמרתי לך שהכול בסדר.

נסרין: ***(מניחה את ראשה על הכר ומלטפת את פניה עם ידה)*** אנא חילווה... ***(בעברית: אני יפה...)*** ***(נסרין נרדמת שוב תוך כדי מלמול)*** אמיר... אנא חילווה אמיר... ***(בעברית: אני יפה אמיר...)***

רינת: אמיר? זה העניין? ***(צוחקת)*** אמיר.. ***(מסדרת את שיערה הפזור של נסרין בעדינות)*** מהרגע שפקחת עיניים כל מה שמעניין אותך זה הפנים היפות שלך, שאמיר יוכל להסתכל עליהן ולא להיבהל. לא אבא, לא אימא, לא את ולא אני, רק הפרצוף שלך. רגע, רגע, רגע.. אז בגלל זה הלכת לדקור חיילים. כדי להרשים אותו אהה? או שהוא לא רוצה אותך, אז העדפת למות ולא היה לך אומץ לעשות את זה בעצמך. לא, לא. יותר טוב! אמיר הזה, הוא איזה ערס מהרחוב שאבא שלך לא מסכים שתראי, וכל הדבר הזה הוא בכלל מרד נעורים.. ***(תופסת שקית אינפוזיה ריקה ביד אחת ומזרק ביד השנייה ומתחילה לגלם באמצעותם את רינת ואבא שלה כמו בובות משחק, כשנסרין היא המזרק והאבא הוא השקית.***

היא עושה את זה תוך חיקוי מבטא ערבי גרוע) "אבא, אבא. אני רוצה אמיר!". "אני לא מרשה אמיר! תקשיבי אבא שלך!". "אבל אני רוצה אמיר!". "אין אמיר!". "אין אמיר?!". "אין אמיר!". "אז אני הולכת במחסום למות!". ***(רינת מניחה את השקית בצד ועושה תנועת הליכה עם המזרק. היא לוקחת ספוג מהעגלה בידה השנייה ומעמידה אותו מול המזרק, מחקה קול גברי מוגזם).*** "תעצרי. תעודת זהות בקשה". ***(רינת מניפה את המזרק ותוקעת בספוג פנימה והחוצה מספר פעמים תוך שהיא מחקה את נסרין)*** "אני אוהבת אותו! אוהבת אותו!".

(רינת עוצרת לרגע ומתחילה לצחוק. היא זורקת את החפצים חזרה לעגלה, לוקחת אותה, עוצרת להביט בנסרין לרגע, מנידה בראשה, ושוב פולטת צחוק קטן ויוצאת. האולם מוחשך).

תמונה 4

(מתוך החושך באולם השעון הדיגיטלי מראה את השעה 20:00. האורות עולים. נסרין ישנה. רינת מגיעה שוב עם עגלת הטיפולים. נסרין פותחת את פיה כדי לדבר ורינת שכבר זוכרת את דבריה בעל פה מדקלמת איתה הכול בשעמום).

נסרין ורינת: וואן אנא? ***(בעברית: איפה אני?)***

רינת: לא מדברת ערבית.

נסרין ורינת: **שו סאר?** ***(בעברית: מה קרה?)*** מה קרה?

רינת: שום דבר, תחזרי לישון.

נסרין ורינת: פנים שלי..

(נסרין מתחילה להתפרע במיטה ולצעוק. היא נוגעת בפניה וצורחת. היא מנסה להוציא את האינפוזיה מהיד).

רינת: ***(תופסת אותה ומביטה לכיוון ממנו באה)*** אני צריכה עזרה דחוף!

(האור כבה. רעשי ריצה נשמעים על רקע צרחותיה של נסרין. המיטה זזה, ציוד רפואי נופל על הרצפה וצרחותיה של נסרין הולכות ודועכות. האור נדלק ונסרין קשורה למיטה בעזרת סדין סביב החזה שלה. רינת עומדת לצד מיטתה וזורקת לפח הפסולת הרפואית מזרק שלפני רגע עשתה בו שימוש).

רינת: למה עשית את זה?

נסרין: *(ממלמלת מתוך תרדמת)* פנים שלי נשרף.

רינת: את מתחילה לשעמם את יודעת? חוזרת על אותה מנטרה משלוש בצהריים. *(מחקה אותה)* פנים שלי נשרף, פנים שלי נשרף.. איך זה שאתם לא מתים? *(פאוזה קצרה)*. תסתכלי מסביב, כולם פה מורדמים־מונשמים. ככה זה טיפול נמרץ. אין פה חיים במחלקה, רק כשאתם באים. כבר התחלתי להתרגל לשקט הזה, את מבינה? ואני בכלל עברתי לפה ממחלקה פנימית. היה לי שם ים עבודה, היינו אחות לעשרה מטופלים במקרה הטוב. תמיד היה עם מי לדבר, עכשיו המטופלים היחידים שמדברים כאן אלה אתם. נכון שטיפול נמרץ זו יחידה ואני לא צריכה לטפל ב־14 חולים במשמרת, גג בשניים, אבל לא יודעת, חסר לי. עבדתי בפנימית שלוש שנים כמו חמורה נסרין, נשבעת לך, קרעתי את התחת. עבדתי תשע-עשר משמרות בשבוע. עבדתי כפולות, משולשות, מרובעות, מחומשות.. You name it. הייתי מגיעה הביתה ונזרקת על המיטה, ככה, עם המדים. קמה אחרי כמה שעות, מצחצחת שיניים ויאללה, עוד משמרת.

נסרין: *(מתוך שינה)* אמיר..

רינת: אמיר, אמיר.. גם לי יש אמיר. אבל אמיר שלי בכלל מושיקו, מושיק. *(צוחקת)* אפילו בשמות שלנו כבר אין פאסון. הפכנו את משה הנביא הגדול שלנו, למושיק. ומשה שלנו היה ערבי שתדעי לך, האים־אימא של הערבים. אם הוא היה יודע שנהפוך אותו למוש ולמושיקו ולמושיק הוא היה מוציא עם אחר ממצרים. אם מישהו היה קורא למוחמד שלכם מוחיקו, אוהו מה הייתם עושים...

נסרין: *(ממלמלת משהו לא מובן)*.

רינת: ברור שמשה היה ערבי *(מחייכת, מרגישה הקלה מתוך השיחה הסתמית)*. הבחור עלה להר סיני כדי להביא לנו את התורה מאלוהים, עבר שם חוויה קשה, את יודעת, ההתגלות והכל. את יודעת? מלמדים אתכם את זה? הוא עלה להר, הזדקן! ירד עם שיער לבן, רק כדי לגלות שהעם שלו מתפלל לפסל. ישר שבר את לוחות הברית, בלי לחשוב. לא ערבי? אבל מה? בסוף עשה אתנו סולחה, שגם זה שלכם, ועלה להביא לוחות חדשים מאלוהים. *(צוחקת)* אכבר ערבי. ***(בודקת את שקית העירוי של נסרין ורואה שהיא ריקה. היא ניגשת לעגלת הטיפולים, מוציאה שקית חדשה ומחליפה לה אותה)*** ובסוף הוא גם יצא מקופח כמו ערבי ונשאר מחוץ לארץ המובטחת. אבל מושיק שלי זה לא משה הנביא הערבי, ממש לא.

אם עוקפים אותנו בתור בסופר הוא עוד מבקש סליחה מזה שדחף אותו הצידה. נכון, אנחנו שנינו משכילים, אריסטוקרטיים כאלה.. אבל אני קצת מקנאה בברבריות שלכם לפעמים, בפרימיטיביות. בא לי שמושיק יהיה משה הערבי לפעמים. שיצעק על מישהו בשבילי, שיהפוך שולחן כי קיללו את אימא שלו, שיהיה.. שיהיה מוכן למות בשביל משהו. אנחנו כבר לא מוכנים למות בשביל כלום. ***(לוקחת נשימה עמוקה, דיבורה נעשה נונשלנטי של בית קפה)*** בקיצור, מושיק הביא אותי לירושלים, בגלל הלימודים שלו. שנינו לא מפה, ועוד עברנו לגור בקריית יובל ככה שאנחנו גם לא באמת מרגישים את העיר. אולי פעם בשבועיים כשיש לשנינו יום חופש ביחד, אנחנו נוסעים למרכז העיר. אבל אנחנו בורחים חזרה הביתה בשמונה, כי שכחנו שגם באוגוסט קר כאן בערב ולא הבאנו אתנו חולצות ארוכות. אימא שלי מתקשרת כשיש פיגוע לשאול אם הכול בסדר, ואני בכלל בבית, רואה את הבלאגן בטלוויזיה בדיוק כמוה. אם לא העבודה שלי, אם לא אתם שמגיעים לפה רגע אחרי, לא הייתי מקשרת את זה לחיים האמתיים. בחיים לא חשבתי שאני אמצא את עצמי בעיר הזאת. ***(בגועל)*** ירושלים.. מה לי ולה? אבל מה אנחנו לא עושות בשביל האמירים שלנו, לא ככה נסרין?

(רינת אוספת את הציוד לעגלת הטיפולים ויוצאת. האור כבה).

תמונה 5

(השעון הדיגיטלי מראה את השעה 21:15. האורות עולים. רינת מגיעה לצד מיטתה של נסרין ששוכבת שם ערה, ומשחררת אותה מהקשירה סביב החזה שלה).

רינת: את תהיי ילדה טובה?

נסרין: וואן אומי? ***(בעברית: איפה אימא שלי?)***

רינת: אימא שלך? לא יודעת.

נסרין: ***(לא מסוגלת להביט ברינת)*** אנא מתאספה.. ***(בעברית: אני מצטערת)***

רינת: אני לא מדברת ערבית, אמרתי לך.

(רינת מוציאה את מד הסטורציה מעגלת הטיפולים ומודדת על אצבעה של נסרין).

נסרין: אָכֵל, אָכֵל ***(בעברית: אוכל, אוכל)***.

רינת: ***(מורידה את מד הסטורציה ואוספת אותו חזרה לעגלה)*** את רעבה? אבל הבאתי לך כבר אוכל, אכלת קצת.

(נסרין לא עונה אבל מהנהנת).

רינת: טוב, אני.. אני אבדוק מה אני יכולה לארגן לך. לא יודעת..

(נסרין משכיבה את ראשה על הכר ומסדרת את עצמה בציפייה. רינת יוצאת לרגע וחוזרת עם כמה פרוסות לחם על מגש, ריבה וכפית פלסטיק. נסרין כבר רדומה לחלוטין).

רינת: נסרין? ***(רינת נותנת לנסרין לישון, צוחקת לעצמה, מניחה את המגש על עגלת הטיפולים ופותחת את הריבה)*** בתיאבון שיהיה לי, לא הכנסתי כלום לפה היום. ***(היא מורחת ריבה על פרוסת הלחם בעזרת כפית הפלסטיק)*** את בטח הקטנה בבית. את נראית כמו נסיכה של אבא ואימא. אני בת יחידה, זה דומה אבל זה לא אותו דבר. אני גם הבכורה וגם הקטנה, אני הכול. זה מתיש נסרין, ***(נוגסת בפרוסה, מדברת בפה מלא)*** את לא יודעת כמה זה מתיש. ועוד עם הורים גרושים, שכל אחד מהם רוצה אותך לעצמו אבל גם קצת לא רוצה אותך בכלל. ***(מפילה עליה קצת פירורים ומנקה)*** יו סליחה ***(צוחקת)***. מושיק הוא הבכור אצלו בבית. יש לו אח ואחות קטנים וההורים שלו נשואים, כמו אצלכם, בלי בלבולי מוח. לא משנה אם טוב או לא טוב, ההורים נשארים ביחד, בשביל הילדים. ***(נוגסת שוב בפרוסה)*** את יודעת? אני נגנבת מהם. אני פותחת אצלם את המקרר ותמיד יש איזה שלושה־ארבעה גביעים של קוטג׳ פתוחים, חצי ריקים. כאילו, הם לא יסיימו גביע אחד ואז יפתחו אחד חדש. כל אחד רוצה לפתוח חדש לעצמו, אבל הם אף פעם לא מסיימים. אחר כך הם מחזירים את זה למקרר, ואף אחד לא אוכל את זה, גם לא מי שהחזיר את זה לשם. גם אצלך זה ככה? ***(צוחקת)*** וואי, בוא׳נה אין לכם קוטג׳ בכלל. איזה ישראלי זה קוטג׳? תגידי גם אצלכם אומרים איזה פלסטינאי זה על כל מיני דברים? נגיד מישהו נופל עכשיו ברחוב ובאים לעזור לו, אתם אומרים ׳וואי איזה פלסטינאי זה. בניו יורק אף אחד לא היה עוצר אפילו?׳. ***(נוגסת שוב)*** אבל בסוף אני הדפוקה, את מבינה? הם ממלאים את המקרר בקופסאות ריקות ואני לא בסדר, כי אני זאת שתמיד תיקח את המשולש פיצה האחרון, זו שאי אפשר להשאיר

אותה עם עוגת שוקולד לבד. אבל מה אני אעשה. הייתי בת יחידה! הכל בבית היה בשבילי. למי אני אשאיר? כמה אחים יש לך בכלל? בטח יש לך הרבה את. בטח יש לך אחים שגדולים ממך בעשרים שנה עם ילדים משלהם, שאת כבר שומרת עליהם בעצמך. את מבינה, לי אין את זה. גם למושיק אין. לאימא שלו יש שבעה אחים, אבל היא הביאה רק שלושה. "רק", זה מלא! אני אחרי שניים סוגרת את הבסטה. בסטה אני יודעת שאת מבינה. ***(מניחה את הפרוסה על המגש)***.

נסרין: ***(ממלמלת מתוך שינה)*** אמיר..

רינת: כן, אמיר.. גם לי יש אמיר, אמרתי לך. ערבי בדם שההורים שלו החליטו שהם לא. הביאו "רק" שלושה ילדים, אבל האימא יושבת בבית ומגדלת אותם. העיקר שהם לא ערבים. מדברים את השפה שלכם, אבל את הילדים שלהם לא לימדו. והם דומים לכם, גם בשנאה הם דומים לכם. שונאים אתכם, אבל שונאים כמוכם, מבפנים. שנאה אמתית כזאת, כמו שאני רואה בעיניים של הגברים שלכם שמגיעים אחרי שדקרו ולא הצליחו למות. את יודעת? בהתחלה מושיק היה מחפש לריב איתי. ***(צוחקת)*** אשכרה מחפש לריב, בלי סיבה, סתם כי משעמם. ואני? אני לא יודעת מה זה בכלל. עם החברים שהיו לי לפניו, לא חשבתי שלריב זו אופציה. אבל האמיר שלי, הערבי שלי, הוא מת על זה. אני יכולה לחזור הביתה פתאום ולראות אותו יושב עם פרצוף תחת, סתם ככה בלי סיבה. חשבתי שקרה משהו בעבודה או בלימודים שלו, כי זה לא יכול להיות משהו שאני עשיתי, לא הייתי בבית בכלל. אבל לא, זאת אני, תמיד אני. בהתחלה עוד הייתי נכנסת אתו לוויכוחים, מנסה להבין מה הבעיה שלו, אבל לאט־לאט התחלתי לקלוט שהוא בעצמו לא יודע! יושב על הספה, משחק אותה רואה חדשות, ולא מדבר איתי. סתם, בלי סיבה. נותן לי ללכת לישון עם כל המחשבות האלה של 'מה עשיתי, מה לא עשיתי'. את יודעת מה הכי דפוק בקטע הזה? שהוא לא היה יודע על מה הוא כועס. זאת אומרת, זה לא שלא הייתה סיבה, הייתה, אבל היה לוקח לו כמה ימים להבין אותה. פעם הוא דגר שבוע על זה שחזרנו הביתה מוקדם ביום חופש היחידי שלו בגלל שלא לקחנו אתנו בגדים ארוכים. את מבינה? לא מספיק שקפאתי מקור והתבאסתי על החיים שלי שבגלל שטות כזאת אנחנו חוזרים הביתה, אני גם זו שיצאה לא בסדר. למה? כי לא דאגתי לפאקינג בגדים ארוכים, כאילו זו אחריות

שלי. אבל מושיק? *(צוחקת)*. את מכירה את זה שיש אווירה מגעילה ברגע שמשהו מבאס קורה, ויש כעס אבל את לא יודעת לשים את האצבע על מה בדיוק מכעיס אותך בסיפור? אז זה מה שהיה באותו בערב בדרך חזור. נוסעים ברכבת הקלה ואחר כך באוטובוס, והוא לא מחליף איתי מילה. פעם הייתי מתעמתת אתו, אבל הבנתי שזה רק סוגר אותו יותר אז למדתי לשתוק עד שהוא יעכל ויבין על מה הוא כועס. אחרי שבוע הוא בא ואומר לי שהוא מבין שזה לא בסדר שהוא כעס עליי רק כי לא זכרתי לקחת אתנו בגדים ארוכים, ושזו גם אשמה שלו מן הסתם, אבל הוא לא יכול לשלוט על מה הוא כועס ועל מה לא, ושאני צריכה להבין.. את קולטת? אני צריכה להבין את זה שהוא מצפה ממני שאני אתנהג כמו אימא שלו ואדאג שתמיד יהיה אוכל בסירים, בית נקי ובגדים ארוכים בשבילו כשקר בחוץ. מבחינתו אני צריכה להבין שהוא מבין שאני לא אשתנה ובחיים אני לא אהיה כמו אימא שלו, אבל אני צריכה לתת לגיטימציה לעצם זה שהוא כועס. ותמיד זה ככה, על כל דבר. תחושה מגעילה, לא מדברים, לאט־לאט שוב מדברים, ואז הוא פותח לי איזה משהו אידיוטי שקרה חודש לפני, ששכחתי ממנו כבר. שכחתי! רב איתי על משהו שמבחינתי לא היה קיים עד שהוא לא הזכיר לי. ***(לוקחת את העגלה ומתחילה לצאת)*** אבל זה היה כל כך מזמן! אז על מה? על מה כל הכעס מושיק? ***(נעצרת לרגע וצוחקת)*** ערבי מתוק שלי. ***(יוצאת)***.

(האורות כבים).

תמונה 6

(השעון הדיגיטלי מראה את השעה 22:30. האורות נדלקים שוב ורינת מחליפה, מתחת לשמיכה של נסרין, שקית שתן מלאה שמחוברת אליה דרך קטטר. נסרין בוהה הצידה, לא מתייחסת לטיפול שהיא מקבלת).

רינת: *(תוך כדי החלפת השקית)* אין לך מה לדאוג, זה רק לעכשיו. עוד כמה ימים את כבר תחזרי לעשות הכול בעצמך.

נסרין: את טוב את..

רינת: *(מסיימת את ההחלפה)* מה זה טוב.. מספרת את כל הצרות שלי למחבלת בת־12..

נסרין: שתיים עשרה..! שלוש עשרה..! ארבע עשרה..! חמישה עשרה..!

רינת: ***(צוחקת)*** חמש עשרה.

נסרין: אנא.. אה.. אני.. אני שבע עשרה. את?

רינת: ***(מכינה כוס פלסטיק קטנה עם תרופות ולוקחת כוס פלסטיק אחרת, עם מים, שנחה על עגלת הטיפולים)*** בת כמה אני? עשרים ושבע.

נסרין: ***(מנסה לחזור אחריה וצוחקת)*** נסרין ושבע?

רינת: ***(צוחקת חזק)*** לא נסרין ושבע. עשרי-ם. מ'. ***(נותנת לנסרין את התרופות והמים).***

נסרין: ***(בולעת את הכדורים והמים כבדרך אגב)*** עשרי-םםם.

רינת: ***(אוספת את הכוסות לעגלת הטיפולים ומתכוונת ללכת) יפה מאוד. (משתהה לרגע)*** חילו.

נסרין: ***(כמעט נרדמת, תופסת את ידה של רינת)*** סטני שוואיה.. ***(בעברית: חכי רגע)***

(רינת מתיישבת באיטיות על כיסא לצד נסרין כשידה עדיין תפוסה בידה של נסרין. נסרין רוצה לדבר אבל היא עסוקה בלנסות ולעצור בכי שמאיים להתפרץ. רינת מלטפת את ידה וצוחקת בייאוש).

רינת: בת שבע עשרה.. מה חשבת, מטומטמת? גם אני הייתי בת שבע עשרה, גם לי היה בא למות בגלל בנים, או בגלל ההורים, או סתם בגלל שהייתי פאקינג בת שבע עשרה! גם אני פוחדת, עד עכשיו אני פוחדת. ואיך עם כל הפחד הזה היה לך את האומץ לרוץ דוך לתוך המוות? אולי היית הופכת להיות אחת הבתולות שהבנים שלכם מקבלים, חשבת על זה? ובשביל מי? בשביל אמיר?

נסרין: ***(משחררת את ידה בכוח)*** אוסקות! ***(בעברית: שקט).***
(נסרין מלטפת את פניה).

נסרין: הם הרסו לי את הפנים. לא שמישהו הסתכל על הפנים האלה באמת, חוץ ממך המורה אמיר. עכשיו אפילו אתה לא היית יכול לזהות אותי. ***(נאנחת)*** אמיר המורה האהוב שלנו.

רינת: ***(צוחקת ומדברת יותר לעצמה)*** אמיר.. אפשר לחשוב. ילדה טיפשה ומאוהבת. אז אמיר אחד שם עלייך עין. את יודעת כמה אמירים יש?

נסרין: ***(צוחקת לעצמה ועוזבת את פניה)*** בטח שהיית מזהה. אפילו ביום הראשון במדרסה לא היית צריך יותר ממבט אחד בעיניים כדי לראות את הנפש

האמתית שלי. אני לא יודעת איך דיברת עם האחרות, אבל אתי תמיד דיברת בשתי שפות, במילים ובעיניים, ואת השפה של העיניים אני לא אשכח לעולם, מועלם אמיר.

רינת: *(עדיין מדברת לעצמה)* כל החיים שלנו אנחנו רק נותנות לאמירים ולמושיקואים שלנו. נותנות בלי סוף. סוחטות מעצמנו את המיץ ומקוות סך הכול שהם יעריכו. *(צוחקת)* מושיקו, אמיר, מאחורי כל אישה עומד גבר שלא יודע להעריך אותה ושגורם לה לעשות דברים מטומטמים.

נסרין: *(עדיין שקועה)* תמיד כיבדת אותנו ודאגת לנו. תמיד עודדת אותי אם נכשלתי, גם כשאני כבר חשבתי שאני טיפשה. תמיד אמרת לי כמה שאללה אוהב אותי וכמה שאני מיוחדת. אמיר הטוב שלנו, אלוהים ירחם עליך.

רינת: *(שקועה)* אמיר, אמיר, אחח.. תאמיני לי, אם הייתי אחותך..

נסרין: *(מתעשתת)* את לדבר הרבה!

(רינת ונסרין מביטות זו בזו ושותקות. נסרין מכסה את פיה במבוכה. רינת פולטת צחוק ועוצרת אותו מלהתפרץ. נסרין משתחררת וצוחקת בקול, מה שגורר את רינת לצחוק בחופשיות).

נסרין: אנא מתאספה... *(בעברית: אני מתנצלת...)* אני, סליחה.

רינת: *(נאנחת בהשלמה)* הכול בסדר.

נסרין: מחר את להיות פה?

(רינת לוקחת את דף הטיפולים מצד המיטה כדי לכתוב עוד דבר אחרון).

רינת: כן, אבל את עוברת.

נסרין: **עוברת?**

רינת: *(מבלי להרים את עיניה מהקלסר)* פה טיפול נמרץ. את מחר במחלקה אחרת.

נסרין: רינת.. את לבוא אצלי?

רינת: *(עדיין עם עיניה על הקלסר. קולה הופך רציני וקר)* לא.

נסרין: למה לא?

רינת: **למה?** *(מרימה לרגע את מבטה אל נסרין ומיד מחזירה לקלסר)* כי זה היה יכול להיות בעלי או אימא שלי, או אני.

— סוף —

ليلي تسلير

الممرضة

مسرحية قصيرة

الشخصيات

رينات, الممرضة في المستشفى, عمرها 27 سنة

نصرين, فتاة مجروحة, عمرها 17 سنة

مشهد 1

(القاعة معتمة, ساعة رقمية كبيرة معلقة على الحائط مضاءة ببقعة ضوء, تشير إلى الساعة 15:15. إضاءة خشبة المسرح. موقع جانبي في قسم العناية المكثفة في مستشفى في القدس. نصرين راقدة على السرير, عمرها 17 سنة, في ثياب المريضة, يدها مربوطة بالأصفاد إلى السرير, فاقدة الوعي, يدها مربوطة بجهاز نقل الدمّ. ستارة السرير مفتوحة. رينات تدخل).

رينات: (تأخذ دفتر العلاج المعلَّق على السرير) صدمة, إصابة في الرقبة, فقدان الدم, .O.K. الوعي غائم, طيب, على الأقلّ ستنامين طول النهار. بالمناسبة, أنا رينات. شكرا أنّك سألتِ, أنا اليوم الممرضة المرتبطة بكِ, محظوظة أنتِ, اليوم لا يوجد تحت مسؤوليتي مرضى غيرك, انت وحدك VIP.

(نصرين تفيق من السعال والكآبة. تخفض رينات قليلا الدفتر من أمام عينيها, تنقر لسانها وتتنهد تنهدا عميقا).

نصرين: وين أنا

رينات: (راجعة إلى الدفتر) لا اتكلم العربية

نصرين: شو صار؟

رينات: (ترجع الدفتر إلى مكانه وتفحص كيس الإنفوزيا) لا أفهم العربية, سيجيئ الدكتور ويحدثك

نصرين: (لامسة وجهها بيدها الحرّة) ياماّ ياماّ
(نصرين تحاول التحرر من الأصفاد لتلمس وجها باليدين)

رينات: ماذا تعملين!

نصرين: وجهي

رينات: (كالمتحدثة إلى نفسها) نعم, هذا هو المهمّ الآن

نصرين: وجهي. . . احترق

(رينات تضع مقياس التأكسج على إصبع نصرين, منتظرة النتيجة, تتلقى النتيجة, ترجع المقياس إلى العربة دون إلقاء النظر على نصرين)

نصرين: (تعود تلمس وجهها) وجهي احترق (تعود نصرين للنوم وهي تتمتم). وجهي. . .

رينات: (ترتب المعدّات على العربة) كيف أقع دائما معكم؟ الحياة معكم صعبة على أهل أورشليم, أنتم قضية حساسة بالنسبة إليهم. فوجدوا واحدة هبلى من حيفا. لماذا؟ يا ترى أنا لا أشعر الكآبة؟ (تقلد "هؤلاء") "ولكن لا, لا بدّ أن تفهمي, أنت لم تخوضي الأحداث التي خاضها الكل هنا. . . ", كل ممرضة هنا خاضت تجربة عملية تخريبية بطريقة أو بأخرى. أخو شيمريت كان في الباص الذي انفجر, أبو رحيلي عانى من الطعن بالسكينة في محاني يهودا, شهدت أريئيلا الجندية التي أصيبت بالرصاصة في باب العامود وزوج يعيل مرّ على عبوة ناسفة, لا هنا, في عوتيف عزة (غلاف غزة). الكل هنا يعاني من الاضطراب ما بعد الصدمة النفسية منكم, كإنه في حيفا أنتم لا تنفجرون. (بازدراء) لا, ممنوع نعمل المقارنة. . . أورشليم هي شيء آخر . .

نصرين: (تلمس وجهها وهي نائمة, بالعربية) وين أنا؟

(رينات تخرج. عتمة).

مشهد 2

(العتمة, الساعة الرقمية على الحائط تشير إلى 16:30. الضوء يرتفع تدريجا, رينات تدخل مع عربة العلاج وعليها كأس ماء بلاستيكية وكأس صغيرة أخرى. نصرين نائمة)

رينات: قومي! إشربي القرص

نصرين: (تفيق من النوم) وين أنا؟

رينات: لا أتكلم العربية

نصرين: شو صار؟

(نصرين تشرب القرص وتشرب الماء).

رينات: لا شيء, عودي للنوم

نصرين: (تلمس وجهها فزعا بيدها الحرّة وتحاول تحريك اليد المربوطة) وجهي

رينات: ماذا فيه؟

نصرين: محروق!

رينات: لم ينحرق فيك أي شيء

نصرين: وجهي احترق! طخوني هون! (تشير بأصابعها إلى وجهها بحركة إطلاق النار)

رينات: يمكنكي التحدث مع الدكتور حين يجيئ للزيارة, لا شيء في وجهك

نصرين: كذب! (تبكي)

رينات: (تقترب بيدها من نصرين بحركة عزاء طبيعية لكنها تندم) أنت في المستشفى, في قسم العلاج المكثَّف. سيتكلم معك الدكتور عن حالتك الطبية ولكن لا شيء في وجهك

نصرين: (تمسح الدموع وتعمل بالأصابيع حركة إطلاق النار والرصاصة التي تصيب وجهها) طخوني هون!

رينات: كان قريبا, هون (تشير إلى طرف عنقها) كنت محظوظة. استريحي. أكيد تنتقل غدا إلى الإنعاش.

(رينات تكتب شيئا في دفتر العلاج وتبتعد. نصرين تشهق وبكاءها مكسّر, طفولي جدًّا, تسحب الزكام وتلمس وجهها. رينات تحاول غض النظر عنها ولا تنظر إليها لكنها واقفة في مكانها. قررت التوجه إليها).

رينات: لا يوجد أي شيء في وجهك, أنظري لوحدك في المرآة.

(تقترب رينات مع الهاتف من نصرين لكنها ترى أنّها تلمس وجهها وتبكي وهي نائمة وتقع يدها. رينات ترجع الهاتف إلى الجيب وتسترق النظر إلى نصرين).

رينات: وليكن نومك مريح. أنت هنا في فندق فاستغلّي الفرصة. فبعد يومين ستذهبين إلى القفص وستصل واحدة أخرى.

(تفحص كيس الإنفوزيا وتجده فارغ. تذهب إلى العربة لتأخذ كيسا جديدا وتبدلها)

قبل وصولي إلى القدس ماذا عرفت؟ عندنا في حيفا العرب يتكلمون العبرية أحسن منّي. وهنا؟ هنا لا أفهمكم, أتعرفين؟ لا كلكم. النساء فقط. صحيح أنكم تبرزن إلى الوجود في مجتمع شوفيني يظلمكن, لا خيار لكم فيها, ولكن أنتم تخترن المكافحة من أجلهم. وضد من؟ في النهاية تصلن إلينا للعلاج, خائفات خوف الموت من الدخول إلى المستشفى في رام الله لأنّ الخروج منه غير مؤكد. أتعرفين, يهمّني منظركن حين تهاجمن. هنا لا يوجد لكم هذا الغضب, الكراهية الموجودة في عيني رجالكم. المشكلة ليست أنهم يرفضون العلاج ولكن النظر في عينيهم, كراهيتهم دائمة. كأنهم دخلوا في لحظة الهجوم في دوامة فلا يكفّون عن التفكير فيه. وأيضا, هم نادرا يبكون. وأنتن, لا أعرف كيف, نحن النساء, هذا شيء مختلف, هناك الشعور والهورمونات وكل هذا, ولكن. . . أنا لا أرى هذا الغضب لديك في العينين.

(رينات تجمع الأغراض إلى عربة العلاج وتبتعد عن نصرين النائمة. عتمة في القاعة)

مشهد 3

(في القاعة المعتمة الساعة الرقمية على الحائط فقط تشير إلى الساعة 18:30. رينات تقترب من نصرين النائمة مع عربة العلاج وعليها الصينية مع العشاء. تمسّ كتف نصرين مسّا خفيفا).

رينات: قومي, شو اسمك, العشاء

(نصرين لا تستيقظ, رينات تختلس النظر إلى دفتر العلاج).

رينات: نصرين, نصرين, قومي. العشاء

(نصرين تستيقظ وبعد أن رفعت رينات السرير تلاحظ صينية العشاء. رينات تعطيها المعلقة فتبدأ في أكل الشربة بيدها اليسرى الحرّة لكنها تفشل).

رينات (تفحص كيس الإنفوزيا الذي لم يتفرغ بعد) سأرجع لأخذ الصينية بعد أن تنتهي

نصرين: ستاني! ستاني! (نصرين تلوح بيدها المربوطة).

رينات: أشكره VIP (رينات تأخذ الصحن).

(نصرين ترفع جسمها وترتب حالها كأنّها الطفلة).

رينات: (تبدأ في تغذيها الشربة) لذيذ؟

(نصرين لا تفهم. رينات تشير إلى الشربة وترفع إبهام اليد محاولة أن تعرف إذا كانت لذيذة).

نصرين: (تتمتع بالأكل) أه. حلو.

رينات: بيقولو حلو؟

نصرين: (بعد بعض الرشفات تنظر إلى رينات). أنت حلوة

رينات: (تبتسم مرتبكة ما) شو؟

نصرين: حلوة

رينات: شو هذا؟ أنا لذيذة؟

نصرين: لا. . حلوة (تمرّ بأصابعها على ملامح وجهها) حلوة, أنت يافا

رينات: (تضحك) أه, قولي إذن يافا, هي تقول لي حلوة.

نصرين: أنا حلوة؟ (لا تفتح فمها للأكل) وجهي. . احترق وجهي (تنفجر بالبكاء).

رينات: (تخرج بسرعة الهاتف من جيبها وترفعه امام نصرين) هاي, شوفي.نصرين ترتاح وتضحك ضحكة ضعيفة.

رينات: لقد قلت لك إنّه منيح

نصرين: (تضع رأسها على المخدة وتلمس وجها بيدها) أنا حلوة . . . (نصرين تعود إلى النوم وهي تتمتم) أمير. . .أنا حلوة أمير. .

رينات: أمير؟ هو المشكلة؟ (تضحك) أمير. . . (ترتب بلطف شعر نصرين المنتشر) من اللحظة التي فتحتِ عينيك لا تهتمين إلى في وجهك الجميل, كي يستطيع أمير النظر دون الفزع. لا الأب, لا الأم, لا أنت ولا أنا, وجهك فقط. لحظة, لحظة, لحظة. . . هذا هو السبب لطعن الجنود. كي ينفعل منك, أه؟ أو ربما لا يريدك فالأفضل أن تموتي. غير أنّك لم تجرئين على التنفيذ لوحدك.
لا, لا. أحسن! أمير هذا, ربما هو عرس من الشارع لا يسمح أبوك بلقاءه فكله ليست إلا ثورة المراهقة. . (تأخذ كيس الإنفوزيا الفارغ بيد والمحقن بالأخرى لتمثيل نصرين وأبيها كأنها دميتان في يديها حيث نصرين هي المحقن والأب هو الكيس. فتقوم بالتمثيل بلهجة عربية سيئة) "أبوي, أبوي, أريد أمير!" "لا أسمح أمير! إسمعي إيش يقول أبوك!" "ولكن أريد أمير!" "فيش أمير!" "فيش أمير؟!" "فيش أمير!" "إذا بروح عل-محسوم وأموت!". (تضع رينات الكيس وتعمل حركات المشي بالمحقن. تأخذ الإسفنج من العربة وتضعه أمام المحقن, مقلدة صوت رجل). "وقفي. الهوية من فضلك". (ترفع رينات المحقن وتطعن الإسفنج عدّة مرات مقلدة لنصرين) "أنا بحبّه! بحبّه!".

(وقفت رينات لحظة وبدأت تضحك. ترمي الأغراض على العربة, تدفعها, تقف لحظة لإلقاء النظر على نصرين, تهزّ رأسها وتعود تضحك ضحكة صغيرة وهي تخرج. عتمة في القاعة)

مشهد 4

(عتمة في القاعة غير الساعة الرقمية على الحائط التي تشير إلى الساعة 20:00. ترتفع الأضواء. نصرين نائمة. رينات تعود مع عربة العلاج. نصرين تفتح فمها للتكلم. أما رينات فتعرف كلام نصرين شفهيا فتعيد معها كلامها بملل).

نصرين ورينات: وين أنا؟

رينات: بحكيش العربي

نصرين ورينات: شو صار؟

رينات: ولا إشي, عودي تنامي

نصرين ورينات: وجهي

(تبدأ نصرين في التشاغب وهي في السرير وتصيح. تلمس وجهها وتصرخ. تحاول إخراج الإنفوزيا من يدها).

رينات: (تمسكها وتنظر باتجاه المكان الذي وصلت منه) المساعدة! إنني في حاجة إلى المساعدة! عاجل!

(الأضواء تنطفئ. نسمع أصوات الركد وصراخ نصرين. السرير يتحرك, المعدّات الطبية تسقط على الأرض وصراخ نصرين يتضاعف. الضوء يرتفع ونصرين مربوطة في السرير والشرشف مربوط حول صدرها. رينات واقفة بجانب السرير وترمي إلى سلة المهملات الطبية المحقن الذي استعملته قبل لحظة).

رينات: لماذا عملتينها؟

نصرين: (تتمتم وهي نائمة) وجهي احترق.

رينات: أتعرفين, إنت مملّة, تعيدين نفس الجملة منذ الساعة 3 بعد الظهر (تقلّدها) وجهي احترق, وجهي احترق. كيف يحصل أنكم لا تموتون؟ (وقفة قصيرة). أنظري حولك, الكل منوّمين ومنفّسين اصطناعيا. هذا هو العلاج المكثف. عادةً لا حياة في هذا قسم, إلا وأنتم موجوجين هنا. لقد تعودت على هذا الهدوء, هل تفهمين؟ وأنا انتقلت إلى هذا المكان من القسم الداخلي فقط. هناك كانت لي وفرة من العمل, لقد كنا ممرضة لكل عشرة مرضى في أحسن

حال. لقد كان هناك دائما من ندردش معه. الآن هنا المرضى لا يتكلمون إلا أنتم. صحيح, العلاج المكثف هو قسم خاص ولا حاجة لعلاج 14 مريضا في المناوبة. ربما أثنين لا أكثر لكني لا أعرف كيف ولكن شيء ينقصني هنا. ثلاث سنوات اشتغلت في القسم الداخلي مثل الحمار, نصرين, أقسم لك, اجتهدت بعرق جبيني أشتغلت تسع وعشر مناوبات أسبوعيا. اشتغلت مناوبتين وثلاث وأربع وخمس, you name it. كنت أرجع إلى البيت وأسقط على السرير, هكذا, بزي الممرضة, وأقوم بعد بضعة ساعات, أنظف أسناني ويا االه مناوبة أخرى.

نصرين: (وهي نائمة) أمير. . .

رينات: أمير, أمير, أنا لدي أيضا أمير ولكن أميري هو موشيكو, موشيك. (تضحك). حتى في الأسماء لدينا لم تعد تكون أي أناقة. أنقلب موسى نبينا الأكبر إلى موشيك. فيجب أن تعرفي أنّ موسى كان عربيا, أبو أبوهم للعرب. إذا عرف أننا نلقبه موش وموشيكو وموشيك لكان يُخرج من مصر شعبا آخر. إذا سمي من سمِيَ محمد موحيكو واو! من يعرف ماذا كنتم تعملون له. . .

نصرين: (تتمتم كلام غير مفهوم).

رينات: لا شكّ أنّ موسى كان عربيا (تبتسم, تشعر بالارتياح خلال هذا الحديث المجرّد). طلع الشاب إلى جبل الطور ليجيئ بالتورة من الله, خاض هناك تجربة صعبة, أكيد تعرفين, الوحي الإهي وكل هذا. أتعرفين؟ هل يعلّمونكم هذه الأشياء؟ طلع إلى الجبل, وكبر بالسنّ! ونزل وشعره أبيض ليرى شعبه يصلى للصنم. حالا كسر الألواح, دون التردد. هل هذا ليس عملا عربيا؟ ولكن ماذا صار بعد ذلك؟ في النهاية عمل معنا صلحة, وهذا أيضا من عندكم وطلع يجيئ بالألواح الجديدة من الله (تضحك). أكبر عربي. (تفحص كيس الإنفوزيا لدى نصرين وتجده فارغا. تمشي إلى عربة العلاج, تُخرج كيسا جديدا وتبدله) وفي النهاية طلع خاسرا مثله مثل العربي وبقي خارج الأرض الموعودة. ولكن موشيك هو ليس النبي موسى العربي, أبدا لا. إذا دخل من دخل قبلنا في الدور في السوبر ماركت هو يعتذر إلى من دفعه إلى الوراء. صحيح, نحن الاثنان مثقفان نوع من الأرستوقراطية. ولكن مرّات لدي شيء من الغيرة في وحشيتكم, في البدائية. أودّ لو كان موشيك مرّات نوعا من موسى العربي. لو صرخ من أجلي في وجه شخص ما, لو قلب الطاولة لأنه سبّوا أمه, لو كان. . . لو كان مستعدا أن يموت من أجل شيء. نحن لم نعد مستعدين نموت من أجل شيء. (تتنفس تنفسا عميقا, صار حديثها غير مكترث مثلها مثل دردشة المقهى) باختصار, أخذني موشيك

إلى أورشليم لأنّه درس هناك, نحن الاثنان لسنا من هنا. بالإضافة نسكن في كريات يوبيل فلا نشعر حقيقة نبض المدينة. ربما مرّة في أسبوعين حين كان لنا يوم حرّ نذهب مع بعض إلى مركز المدينة. ولكن الساعة 8 نهرب ونرجع على البيت لأننا نسينا أنه في شهر آب أيضا الدنيا باردة في الليل ولم نجئ بالقميص الطويل الأكمام. وإذا حدثت عملية تخريبية تتصل أمي لتتأكد أنني بخير ولكن أنا موجودة في البيت, أرى الفوضى في التلفيزيون مثلها. إذا لم يكن هذا هو شغلي, إذا ما كنتم أنتم الذين يصلون إلى هنا لحظة بعدها لم أكن أرى علاقة حوادث بالحياة الحقيقية. عمري لم اتوقع أنني أجد نفسي في هذه المدينة. (باشمزاز) أورشليم. . . لا شيء بينها وبيني؟ ولكن من أجل أميرنا نحن نستعدّ نعمل كل شيء, أليس كذلك نصرين؟

(تجمع رينات المعدّات على عربة العلاج وتخرج. الضوء ينطفئ)

مشهد 5

(الساعة الرقمية على الحائط تشير إلى الساعة 21:15. الأضواء ترتفع. رينات تصل إلى سرير نصرين التي استيقظت وتحررها من الربطة حول صدرها).

رينات: بدك تكوني فتاة جيدة؟
نصرين: وين أمي؟
رينات: أمك؟ بعرفيش
نصرين: (لا تستطيع أن تنظر إلى رينات) أنا متأسفة
رينات: لا اتكلم العربية لقد قلت لك

(رينات تخرج مقياس التأكسج من عربة العلاج وتضعه على إصبع نصرين)

نصرين: أكل, أكل
رينات: (تسحب مقياس التأكسج وترجعه إلى العربة) أنت جائعة؟ لكني قد أعطيتك الأكل وإنت أكلتِ قليلا

(نصرين لا تجيب لكنها تهزّ رأسها).

رينات: منيح, بدي أشوف إيش ممكن أدبّرلك, بعرفش.

(تضع نصرين رأسها على المخدة وتدبر حالها منتظرة. رينات تخرج وترجع مع بعض شرائح الخبز والمربى والمعلقة البلاستيكية الصغيرة على صينية. نصرين عادت للنوم).

رينات: نصرين؟ (رينات تسمح لنصرين أن تستمرّ بالنوم, تضحك إلى نفسها, تضع الصينية على عربة العلاج وتفتح المربى). الهناء لي, لم يدخل شيئا إلى فمي اليوم. (تضع المربى على شريحة الخبز بالمعلقة البلاستيكية). أنت لا شك الأصغر في البيت, مظهرك كأنّك أميرة أبيك وأمك. أنا البنت الوحيدة. هذا يكاد يكون متشابه ولكن ليس نفس الشيء. أنا الأكبر والأصغر, أنا الكل. هذا متعب, نصرين (تأخذ لدغة من الخبز وتتكلم والخبز في فمها) لا تعرفين كم متعب هذا الوضع. والوالدان مطلقان ويريكِ كل واحد منهما لنفسه ولكن بعض الشيء لا يريدك بتاتا. (تسقط عليها قليل من الفتات وتنظفها) واو متأسفة (تضحك). موشيك هو الولد الأكبر في بيته. لديه أخ وأخت يصغرانه ووالداه متزوجان, مثله مثلكم بدون وجع الرأس. وغير مهمّ إذا كان الوضع مريحاً أو غير مريح, يبقى الوالدان مع بعض من أجل الأولاد. (تأخذ لدغة أخرى من الخبز) أتعرفين؟ أنا مندهشة منهم. حين أفتح الثلاجة لديهم أرى دائما ثلاث أو أربع أكواب كوتاج مفتوحة نصف خالية. كأنّهم لم ينتهوا من الواحد حتى يفتحون الجديد. يريد كل واحد منهم فتح اللكوب الجديد لنفسه لكنهم لن يأكلوها حتى النهاية فيرجعونها إلى الثلاجة فلا أحد يأكلها ولو كان من أرجعها. هل لديك نفس الشيء؟ (تضحك) واو, لا يوجد لديكم الكوتاج أبدا. كم إسرائيلي هذا! قولي لي هل لديكم أيضا يقولون عن أشياء مختلفة كم فلسطيني هذا؟ مثلا, إذا وقع من وقع الآن في الشارع ويستعجل الناس لمساعدته, هل أنتم تقولون "واو كم فلسطيني هذا"؟ في نيو يورك لن يقف أحد. (تأخذ لدغة أخرى من الخبز). ولكن في النهاية أنا المجنونة, هل فهمتِ؟ هم يملؤون الثلاجة بالأكواب الخالية وأنا المخطئة, لأنني آكل دائما مثلث البيتسا الأخير, أنا لا يمكن أن أكون لحالي مع كعكة شوكولاتة. ولكن ماذا يمكنني أن أعمل, كنت البنت الوحيدة! والكل في البيت كان من أجلي, لمن يتبقى شيء؟ كم إخوة لك؟ أكيد كثيرون. أكيد بعضهم يكبرونك 20 سنة ولديهم أولادهم الذين تديرين بالك عليهم. أتفهمين؟ أنا لا يوجد لي كل هذا. موشيك أيضا لا يوجد له. أمه لها 7 إخوة لكنها أجت بثلاثة فقط. "فقط" هو كثير! أنا بعد اثنين قد أغلق البسطة. كلمة بسطة أكيد تعرفينها (تضع الخبز على الصينية).

نصرين: (تمتم وهي نائمة) أمير . . .

رينات: نعم, أمير. . . أنا عندي أمير أيضا. حدثتكِ عنه. عربي في الدم ولكن والداه قررا أنهم لا. جاءا بثلاثة أولاد "فقط" ولكن الأم جالسة في البيت وتربيهم. المهمّ أنّهم ليسوا عربا. يتكلمان لغتكم لكنهما لم يعلماها لأولادهم. وهم

يشبهانكم, في الكراهية أيضا. يكرهانكم لكنهما يكرهان مثلكم, من الداخل. نوع من الكراهية الحقيقية مثلها مثل ما أرى في عيون رجالكم بعد الطعن غير أنهم لم يفلحوا بالموت. أتعرفين؟ في البداية كان موشيك يبحث عن سبب للشجار معي. (تضحك) أشكرَه كان يريد الشجار, بدون سبب, هكذا, عن الملل. وأنا؟ أنا لا أعرف هذا الشيء. مع أصحابي قبله لم أفكر أنّ الشجار ممكن. ولكن أميري هذا, العربي الخاص بي, يموت عليه. قد أرجع على البيت وأراه جالس بوجه منكمش بدون أي سبب ما. فكرت أنّ شيئًا ما حدث في الشغل أو في الدراسة, لأنّه لا يمكن أنني عملت شيئًا فلم أكن في البيت. ولكن لا, أنا السبب, أنا دائما. في البداية كنت أناقشه وأحاول أفهم المشكلة. ورويدا رويدا فهمت أنّه هو أيضا لا يعرف! جالس على الأريكة كأنّه يراقب الأخبار ولا يحدثني. هكذا بدون أي سبب ما. يتركني أنام مع كل هذه الأفكار عن "ماذا عملتُ وماذا لم أعمل". هل تعرفين ما هو الأسوأ في هذه القضية؟ أنّه لا يعرف عما كان غضبه. يعنى ربما كان سبب ما, أكيد كان, لكنه أحتاج إلى بضعة أيام لتفهمها. مرّة استغرق تفكيره أسبوعا عن سبب رجوعنا إلى البيت مبكرا في يوم العطلة الوحيد الذي كان له لأننا لم نأخذ معنا الملابس الطويلة. أتفهمين؟ لا أنني تجمدت من البرد وشعرت أننا هبل راجعون على البيت. كان يتّهمني بأنني لم أهتمّ بها كأنّ المسؤولية هي مسؤوليتي. أعرف هذا الجو المقرف حين حدث شيء مزعج فهناك غضب لكنكِ لا تستطيعين أن تضعي الإصبع على الشيء المزعج في هذه القصّة. إذن في طريق الرجوع أخذنا القطار الخفيف وبعده الباص وهو لا يبادلني ولو كلمة. في الماضي كنت أواجهه لكني فهمت أنه يزيد من انغلاقه فبدأت أسكت حتى يتفهم عما كان غضبه. وبعد أسبوع يتوجه إليّ ويقول إنّه يفهم أنّه كان لا حاجة إلى الغضب لأنني لم أتذكر أخذ الملابس الطويلة وأن التهمة عليه أيضا لكنه لن يستطيع التحكم على ماذا يغضب وماذا لا فيجب عليّ أن اتفهم. هل تستوعبين؟ أنا هي التي يجب عليّ التفهم أنه يتوقع أنني اتصرف مثل أمه وأهتمّ دائما أن يكون الأكل في القدور جاهزا والدار نظيفة والملابس الطويلة جاهزة والبرد خارج البيت. من ناحيته يجب عليّ أن أفهم أنني لن اتغير وعمري لن أكون مثل أمه ولكن يجب عليّ إعطاءه الشرعية للغضب. وهكذا دائما في كل شيء. هذا الإحساس مقرف, لا مكالمة, شيئاً فشيئاً يتجدد الحديث وهو يعود ويفتح الحديث عن شيء أهبل وقع قبل شهر نسيته بتاتا. نسيت! يتشاجر معي في قضية نسيتها حتى جاء وذكّرني به.

(تتوجه إلى العربة وتبدأ بالخروج) ولكن كان هذا قبل زمان! عما إذا؟ عما الغضب موشيك؟ (تقف لحظة وتضحك) حبيبي العربي الحلو. (تخرج).

(إطفاء الأضواء).

مشهد 6

(الساعة الرقمية تشير إلى الساعة 22:30. ترتفع الأضواء. رينات تبدل تحت بطانية نصرين كيس البول المليئ المرتبط بها من خلال القسطر. نصرين تحدق في الهواء ووجها متجها إلى الجانب لا تبالي بالعلاج).

رينات: (وهي تجدد الكيس) لا تقلقي, هذا فقط الآن. بعد بضعة أيام ستعملينها لحالك.

نصرين: أنتِ طيبة أنت. . .

رينات: (تنتهي من التبديل) ما هو الطيب. أقصّ جميع مشاكلي على مخرّبة عمرها 12 سنة. .

نصرين: إثنا عشرة, ثلاث عشرة, أربع عشرة, خمسة عشرة

رينات: (تضحك) خمس عشرة.

نصرين: أنا. . أه . . أنا سبع عشرة. أنتِ؟

رينات: (تحضر كأس بلاستيكية صغيرة مع الأدوية وتأخذ الكأس أخرى مع الماء من عجلة العلاج) ما هو عمري؟ عسريم وشيبع.

نصرين: (تحاول إعادتها وتضحك) نصرين وشبع؟

رينات: (تضحك قويا) لا نصرين وشبع. عسريم – م. (تعطي نصرين الأدوية والماء).

نصرين: (تبتلع الدواء عرضا) عسري-ممم

رينات: (تضع الكأسين على عربة العلاج وتنوي الخروج) حلو جدًا (تنتظر لحظة) حلو!

نصرين: (قد تنام وهي تمسك يد رينات) ستاني شويه

(رينات تقعد ببطء على الكرسي إلى جانب نصرين ويدها لا تزال ممسوكة في يد نصرين. نصرين تحاول التكلم لكنها مشغولة في إيقاف البكاء الذي قد ينفجر. رينات تلمس يدها وتبتسم بيأس).

رينات: بنت 17, ماذا كنتِ تفكرين هبلى؟ أنا أيضا كنت 17 سنة, أنا أيضا فكرت أنني أريد الموت بسبب الرجال أو بسبب الوالدين أو هكذا بدون سبب لأنني

كنت من جيل "البانك" وعمري 17 سنة! أنا أيضا خائفة, حتى الآن أنا خائفة. وكيف مع كل هذا الخوف كنت تجرئين على الركود مباشرة إلى الموت؟ ربما صرتِ من العذارى التي تُمنح للأولاد لديكم. هل فكرت فيه؟ ومن أجل من؟ من أجل أمير؟

نصرين: (تحرر يدها بالقوة) أسكتي!

(نصرين تلمس وجهها).

نصرين: خربوا وجهي. ما كانش واحد حقيقة يشوف هذا الوجه, غيرك أنتَ الأستاذ أمير. وهلا أنت أيضا ما تقدريش تعرف من أنا (تتنهد). أمير استاذنا المحبوب.

رينات: (تضحك وتتكلم أكثر إلى نفسها) أمير. . . من هو, لا شيء! الفتاة الهبلى العاشقة. إذن واحد اسمه أمير وضع عينه عليك. هل عرفت كم عدد الأميرين؟

نصرين: (تضحك إلى نفسها وتترك وجهها) أكيد كنتَ تعرف من أنا. حتى في أول يوم في المدرسة ما كنت تحتاج إلى أكثر من نظرة في العينين لترى نفسي بوضوح. لا أعرف كيف كنت تتحدث مع الأخريات ولكن معي دائما كنت تتحدث بلغتين, بالكلمات وبالعينين, لن أنسَ أبدا لغة العينين, الاستاذ أمير. رينات (لا تزال تتكلم إلى نفسها) كل عمرنا نحن نعطي فقط للاميرين وللموشيكين, نعطي بلا نهاية. نمتصّ من داخلنا العصير ونتأمل أنهم يقدّرون لا غير. (تضحك) موشيكو, أمير, وراء كل مرأة يوجد الرجل الذي لا يقدّرها ويدفعها إلى القيام بالأشياء الهبلى.

نصرين: كنت دائما تحترمنا وتهتمّ بنا. دائما كنتَ تشجعني إذا فشلت وأيضا إذا فكرت أنني هبلى. دائما كنت تقول لي إن الله يحبّني وكم خاصّة أنا. أميرنا الطيب, الله يرحمك.

رينات: (غارقة في التفكير) أمير, أمير, أه, صدقيني لو كنتُ أختكِ. . .

نصرين: (ترجع إلى نفسها) إنت تحكي كتير!

(رينات وتصرين تبادلان النظرات صامتتين. نصرين تغطي وجهها ارتباكا. رينات تبعث الضحكة لكنها تقبط الضحكة الكبيرة. نصرين تتحرر وتضحك بصوت عال وتدفع رينات إلى الضحك الحرّ).

نصرين: أنا متأسفة. سليحا

رينات: (تتنهد مستسلمة) مش مشكلة

نصرين: بكرا راح تكوني هون؟

ريناث: نعم ولكن أنت تنتقلين من هنا

نصرين: انتقل؟

ريناث: (دون رفع العينين من الدفتر) هنا العلاج المكثف. غدا أنت في قسم آخر

نصرين: ريناث . . . راح تيجي لعندي؟

ريناث: (عيناها لا تزال في الدفتر وتحكي بجدية وبصوت بارد) لا.

نصرين: ليش لا؟

ريناث: لماذا؟ (ترفع لحظة النظر إلى نصرين وترجعها فورا إلى الدفتر) لأنه قد يكون زوجي أو أمي أو أنا.

النهاية

MON INFIRMIÈRE, MA SŒUR

Pièce courte de Lily Tesler

Personnages :
Rinat – infirmière d'hôpital, 27 ans.
Nasrine – terroriste blessée, 17 ans.

TABLEAU 1

La scène est noire. Une grande horloge murale à affichage numérique, éclairée par un projecteur, indique 15h15. La scène s'éclaire peu à peu. On voit l'angle de l'unité de soins intensifs d'un hôpital de Jérusalem. Nasrine, 17 ans, est allongée dans le lit, inconsciente. Elle est vêtue de la chemise de nuit de l'hôpital et une de ses mains est attachée par des menottes aux montants du lit. L'autre bras est sous perfusion. Le rideau qui sert à isoler le lit est ouvert en grand. Entre Rinat.

RINAT, *saisissant la feuille de soins fixée à la pancarte au pied du lit*
Traumatisme, blessure au cou, hémorragie externe, bon... Perte de conscience partielle. Très bien, comme ça tu vas dormir toute la journée. Je m'appelle Rinat, à propos... je te remercie de ta question. Je suis ton infirmière particulière pour toute la journée, tu as de la chance. On ne m'a pas attribué d'autres patients, aujourd'hui, rien que toi, notre invitée VIP.

Nasrine s'éveille dans une quinte de toux douloureuse. Rinat lève les yeux de la fiche de soins. Claquements de langue pour manifester son désaccord, puis grand soupir consterné.

NASRINE Wan ana ? (Où suis-je)

RINAT, *reportant les yeux sur la feuille de soins*
Je ne parle pas l'arabe.

NASRINE Shou sar... (*Rinat ne réagit pas*) Qu'est-ce qui s'est passé ?

RINAT, *remet la pancarte en place et s'approche pour vérifier la perfusion*
Je ne comprends pas l'arabe. Un médecin va bientôt venir, tu pourras parler avec lui.

NASRINE, *se palpant le visage de sa main libre*
Yama ! Yama ! (Maman ! Maman !)

Nasrine tente sauvagement de libérer sa main emprisonnée pour toucher son visage de ses deux mains.

RINAT Mais qu'est-ce que tu fais !

NASRINE Mon visage...

RINAT, *en aparté*
Ouais, comme si c'était le plus important, maintenant.

NASRINE Mon visage... brûlé !

Rinat place l'oxymètre sur le doigt de Nasrine, attend les résultats puis repose l'appareil sur le chariot de soins, tout cela sans regarder Nasrine.

NASRINE, *palpant de nouveau son visage*
Mon visage, brûlé... (*Sombrant progressivement dans l'inconscience*) Mon visage...

RINAT, *tout en rangeant le chariot de soins*
Pourquoi faut-il que je tombe toujours sur vous, hein, pourquoi ? Ceux de Jérusalem ont encore du mal, avec vous. C'est délicat pour eux, avec vous autres. Alors ils ont trouvé la bonne poire de service, celle qui vient de Haïfa. Mais pourquoi ? Quoi, cela ne me fait pas mal, à moi ? (*En « les » imitant*) « Mais non, il faut que tu comprennes, tu ne sais pas par quoi nous sommes passés, tu n'as pas vécu ça comme nous tous... ». Chaque infirmière a eu sa dose d'attentats, d'une façon ou d'une autre. Le frère de Shimrit était dans un bus qui a explosé, le père de Raheli a reçu un coup de couteau au Mahané Yéhouda, Ariella a vu un soldat se prendre une balle

à la porte de Damas, le mari de Yaël a roulé sur une mine, même pas là, en fait, c'était à côté de la bande de Gaza. Ici, ils sont tous en état de stress post-traumatique, mais il ne faut pas croire qu'à Haïfa, personne ne s'est fait sauter. (*Avec mépris*) Mais non, on ne peut pas comparer... À Jérusalem, c'est autre chose...

NASRINE, *en touchant son visage, encore endormie*
Wan ana ? (Où suis-je ?)

Rinat sort. Noir.

TABLEAU 2

Noir. Seule l'horloge murale est éclairée et elle marque 16h30. Le plateau s'éclaire quand Rinat entre en poussant le chariot de soins sur lequel sont posés un verre en plastique avec de l'eau et un autre verre en plastique plus petit. Nasrine dort.

RINAT Réveille-toi, tu dois prendre un cachet.

NASRINE, *émergeant du sommeil*
Wan ana ? (Où suis-je ?)

RINAT Je ne parle pas arabe.

NASRINE Shou sar ? Qu'est-ce qui s'est passé ?

Nasrine prend les cachets et le verre d'eau.

RINAT Rien du tout, continue à dormir.

NASRINE, *palpant avec effroi son visage de sa main libre, tout en essayant de libérer sa main attachée*
Mon visage...

RINAT Quoi, ton visage ?

NASRINE Brûlé !

RINAT Il n'est pas brûlé, c'est rien du tout.

NASRINE Mon visage, brûlé ! Tahouni on ! (On m'a tiré dessus, là !)
Elle montre son visage en mimant avec ses doigts le canon d'une arme.

RINAT Tu parleras avec le médecin quand il viendra. Tu n'as rien du tout au visage.

NASRINE Kazav ! (Mensonge) *Elle commence à pleurer.*

Rinat approche instinctivement sa main de Nasrine pour la consoler puis arrête soudainement son geste.

RINAT Tu es à l'hôpital, dans l'unité de soins intensifs. Le médecin va bientôt venir te parler de ton état de santé, mais sache que tu n'as rien au visage.

NASRINE, *essuyant ses larmes et mimant de la main l'impact d'une balle sur son visage*
Tahouni on ! (On m'a tiré dessus, là !)

RINAT C'est passé pas loin, ici (*elle lui indique l'emplacement sur son cou*). Tu as eu de la chance. Repose-toi. Demain, tu passeras sûrement en réanimation.

Rinat ajoute une inscription sur la feuille de soins et s'éloigne. Nasrine éclate en sanglots, comme une petite fille. Puis elle renifle et se caresse le visage. Rinat s'efforce de ne pas lui prêter attention et de ne pas se tourner vers elle, mais elle reste figée sur place. Elle décide finalement de se retourner.

RINAT Tu n'as rien sur le visage, puisque je te le dis. Regarde toi-même dans le miroir.

Rinat approche son téléphone portable de Nasrine mais Nasrine ne le voit pas. Celle-ci se caresse le visage en gémissant, sombrant déjà dans le sommeil, jusqu'à que sa main retombe sur le drap. Rinat remet le téléphone dans sa poche et continue de regarder Nasrine.

RINAT Dors bien. Pour l'instant, tu es ici comme à l'hôtel alors profites-en tant que tu peux. Dans deux jours, tu seras mise en cage et une autre te remplacera (*elle vérifie le sac de perfusion et constate qu'il est vide. Elle va prendre un nouveau sac sur le chariot de soins et fait l'échange*). Qu'est-ce que je savais, avant d'arriver à Jérusalem ? Chez nous, à Haïfa, les Arabes parlent l'hébreu mieux que moi. Et ici ? Ici, je ne

vous comprends pas, tu sais ? Pas tous, juste les femmes. Que vous soyez nées dans un milieu chauviniste qui vous opprime, passons, on ne vous a pas donné le choix, mais que vous, vous décidiez de vous battre pour eux. Et contre qui ? Au bout du compte, vous arrivez chez nous pour vous faire soigner, vous crevez de trouille de vous retrouver à l'hôpital de Ramallah, parce que vous n'êtes pas sûres d'en sortir. Tu sais quoi, j'aimerais bien voir de quoi vous avez l'air au moment où vous passez à l'attaque. Quand vous êtes ici, il n'y a plus en vous de cette colère, de cette haine qui brûle dans les yeux de vos hommes. Ce n'est pas qu'ils refusent les soins, mais dans leur regard, la haine est tout le temps là. Comme s'ils s'étaient coincés dans la spirale de la haine au moment de l'attaque et qu'ils n'arrêtaient plus d'y penser. Eux, ils ne pleurent presque pas. Alors que vous... je ne sais pas. Nous, les femmes, ce n'est pas pareil, il y a les sentiments, les hormones, tout ça, mais... je ne vois pas cette colère dans vos yeux à vous.

Rinat rassemble le matériel sur le chariot de soins et s'éloigne de Nasrine endormie. Noir.

TABLEAU 3

Noir. Seule l'horloge murale est éclairée et elle marque 18h30. Le plateau s'éclaire quand Rinat entre et s'approche de Nasrine endormie en poussant le chariot de soins, sur lequel repose le plateau du dîner. L'infirmière touche délicatement l'épaule de la dormeuse.

RINAT Réveille-toi, hé, toi, comment tu t'appelles, c'est l'heure du dîner (*Nasrine continue de dormir. Rinat consulte la pancarte de la feuille de soins*). Nasrine. Nasrine, réveille-toi. Nasrine. C'est l'heure du dîner.

Nasrine se réveille alors que Rinat relève la tête du lit et elle voit le plateau du repas. Rinat lui tend une cuillère et Nasrine veut commencer à manger de sa main libre, la main gauche, mais elle n'y parvient pas.

RINAT, *vérifiant le sac de perfusion, qui n'est pas encore vide*
Je reviendrai t'enlever le plateau quand tu auras fini de manger.

NASRINE Stani, Stani. (Attends, attends) *Nasrine montre à Rinat sa main attachée.*

RINAT VIP, mon œil.

Rinat prend le bol de soupe. Nasrine se redresse s'installe avec l'enthousiasme d'une petite fille. Rinat commence à la nourrir à la cuillère.

RINAT C'est bon ?

Nasrine ne comprend pas. Rinat lui montre la soupe et lève son pouce pour lui demander si elle la trouve bonne.

NASRINE, *qui apprécie de manger*
Ha. Hilou. (Oui. C'est bon)

RINAT On dit « Hilou » ?

NASRINE, *qui après quelques bouchées, regarde Rinat*
Inti hilwa. (Tu es belle)

RINAT, *souriant, un peu confuse*
Quoi ?

NASRINE Hilwa... (Belle)

RINAT Ça veut dire quoi ? Je suis délicieuse ?

NASRINE Non, Hilwa... *Elle fait glisser ses doigts des mâchoires au menton.* Hilwa, belle, toi.

RINAT, *riant*
Ha, alors dis « belle ». « Hilwa », comment veux-tu que je comprenne.

NASRINE Ana hilwa... ? (Est-ce que je suis belle ?) (*Elle n'ouvre pas la bouche pour manger*) Mon visage... Mon visage, brûlé... *Elle commence à pleurer.*

RINAT, *sortant vivement son téléphone portable de sa poche pour tenir l'écran face au visage de Nasrine.*
Voilà, regarde.

Nasrine est rassurée. Elle a un petit rire.

RINAT Je t'ai dit qu'il n'y avait pas de problème.

NASRINE, *repose la tête sur l'oreiller et se caresse le visage avec la main*

Ana hilwa... (Je suis belle) (*Elle s'endort en marmonnant*) Ana hilwa Amir... (Je suis belle, Amir)

RINAT Amir ? C'est ça, le problème ? (*Elle rit*) Amir... (*Avec douceur, elle arrange la chevelure en désordre de Nasrine*) Dès que tu as ouvert les yeux, la seule chose qui t'inquiétait, c'était ton joli visage, pour que ton Amir puisse te regarder sans prendre peur. Ni ton père, ni ta mère, ni toi ni moi, seulement ton beau visage. Attends, attends, c'est pour ça que tu t'es précipitée pour poignarder des soldats. Pour l'impressionner, hein ? Ou bien, il ne veut pas de toi, alors tu as préféré mourir, mais tu n'avais pas le courage de le faire toute seule. Non, non, j'ai mieux. Cet Amir, c'est un voyou que ton père t'interdit de fréquenter, et tout ça, ce n'était qu'une révolte d'adolescente... (*Elle saisit d'une main le sac de perfusion vide, et de l'autre, une seringue, et commence à jouer une scène entre Nasrine, représentée par la seringue, et son père, le sac de perfusion, comme s'il s'agissait de marionnettes. En parlant, elle imite l'accent arabe de façon caricaturale*) « Papa, papa, je veux Amir », « Non, je te l'interdis ! Écoute ton père ! », « Mais c'est Amir que je veux ! », « Non, pas d'Amir ! », « Alors je vais me faire tuer au barrage ! » (*Rinat pose le sac de côté et fait « marcher » la seringue. Elle saisit de sa main libre une éponge sur le chariot et la dresse face à la seringue, imitant la voix d'un homme de manière grotesque*) « Stop. Vos papiers s'il vous plaît » (*Rinat agite la seringue et la plante dans l'éponge, plusieurs fois de suite avec un mouvement de va et vient, en prenant la voix de Nasrine*) « Je l'aime ! Je l'aime ! ». *Rinat s'arrête alors et commence à rire. Elle jette les objets sur le chariot, regarde Nasrine un instant,*

secoue la tête et pousse de nouveau un petit rire. Elle sort en poussant le chariot. Noir.

TABLEAU 4

Noir. L'horloge murale marque 20h00. Lumières. Nasrine dort. Rinat entre de nouveau en poussant le chariot de soins. Nasrine ouvre la bouche pour parler et Rinat, qui sait déjà ce qu'elle va dire, déclame avec un air d'ennui, en même temps que Nasrine, les mêmes mots qu'elle.

NASRINE et **RINAT** Wan ana ? (Où suis-je)
RINAT Je ne parle pas arabe.
NASRINE et **RINAT** Shou sar ? Qu'est-ce qui s'est passé ?
RINAT Rien du tout. Rendors-toi.
NASRINE et **RINAT** Mon visage...

Nasrine commence à s'agiter dans son lit et à crier. Elle touche son visage et hurle. Elle essaie d'arracher de sa main l'aiguille de la perfusion.

RINAT, *saisit Nasrine et regarde vers la porte en criant*
J'ai besoin d'aide, urgence !

La lumière s'éteint. Bruits de pas qui courent avec les cris de Nasrine en fond. Le lit bouge, on entend que du matériel médical tombe à terre, puis les hurlements de Nasrine s'apaisent. La lumière revient. Nasrine est immobilisée dans le lit avec un drap passé autour de sa poitrine. Rinat est debout à côté d'elle. Elle jette dans la poubelle médicale la seringue qu'elle vient d'utiliser.

RINAT Pourquoi tu t'es conduite comme ça ?
NASRINE, *marmonnant dans son sommeil*
Mon visage, brûlé.
RINAT Tu sais que tu commences à devenir ennuyeuse ? Tu répètes la même rengaine depuis trois heures de l'après-midi. (*Elle l'imite*) « Mon visage, brûlé, mon visage, brûlé... » Comment cela se fait que vous ne mourez pas ? (*Brève pause*) Regarde autour de toi, tout le monde est ici sous anesthésie générale

et respiration artificielle. C'est comme ça, en soins intensifs. Il n'y a pas de vie dans cette unité, sauf quand vous arrivez. J'ai commencé à m'habituer à ce silence, tu comprends ? Pour tout te dire, avant, j'étais en médecine interne. Il y avait des tonnes de travail, et dans le meilleur des cas, une infirmière pour dix patients. On trouvait toujours à qui parler, et maintenant, ici, les seuls patients qui parlent, c'est vous. C'est vrai que les soins intensifs, c'est une petite unité, je n'ai pas besoin de m'occuper de quatorze patients pendant mon service, non, deux au maximum, mais tu sais quoi, cela me manque. En médecine interne, j'ai travaillé comme une forcenée pendant trois ans, Nasrine, je te le jure, comme une dingue. Je faisais neuf ou dix gardes par semaine. Je me tapais deux services de suite, ou trois, quatre, cinq... Comme tu dis. Quand j'arrivais à la maison, je me jetais sur le lit comme ça, avec mon uniforme. Je me relevais après quelques heures, je me brossais les dents et allez, au boulot.

NASRINE, *endormie*

Amir...

RINAT Amir, Amir... Moi aussi, j'ai un Amir. Mais mon Amir à moi, il s'appelle Moshiko, Moshik. (*Elle rit*) Même pour choisir nos prénoms, on n'a pas la manière. On a transformé le nom de notre grand prophète Moïse, Moshé, en Moshiko. Et que tu saches, notre grand Moshé était Arabe, plus arabe que lui tu meurs. S'il avait su que nous allions changer son nom en Moush et en Moshiko et en Moshik, il se serait trouvé un autre peuple en Égypte. Si quelqu'un avait osé appeler votre prophète Mohiko, oh là là, je te dis pas ce que vous lui auriez fait...

Nasrine murmure des paroles incompréhensibles.

RINAT Moshé était Arabe, c'est clair. (*Elle sourit, se sent détendue à parler ainsi futilement*) Le type grimpe sur le mont Sinaï pour nous ramener la parole de Dieu, il passe par des moments pas faciles, tu sais, la révélation et tout ça. En fait, tu le sais ou

pas ? On vous apprend ça, à l'école ? Il escalade la montagne, il prend un coup de vieux ! Il redescend avec les cheveux tout blancs, et qu'est-ce qu'il découvre ? Son peuple en train d'adorer une statue. Direct, il casse les tables de la loi, sans réfléchir. C'est pas un Arabe, ça ? Eh quoi ? Après, il a fini par nous pardonner, ça aussi, c'est un truc d'Arabe, et puis il est retourné sur la montagne pour demander de nouvelles tables à Dieu. (*Elle rit*) Un sacré Arabe. (*Elle vérifie le sac de perfusion de Nasrine et voit qu'il est vide. Elle va vers le chariot de soins, prend un nouveau sac et le change*) À la fin, il s'est retrouvé lésé comme un Arabe et il n'a pas pu entrer dans la Terre promise. Mais mon Moshik à moi, ce n'est pas le prophète arabe Moshé, non, vraiment pas. Si quelqu'un nous passe devant pendant qu'on fait la queue au supermarché, il est capable de demander pardon au type qui nous a bousculés. C'est vrai, on a fait des études, tous les deux, on est des aristocrates, en quelque sorte... Mais parfois, j'envie un peu les barbares et les primitifs. J'aurais bien envie que Moshik se comporte comme l'Arabe Moshé. Qu'il engueule quelqu'un pour moi, qu'il renverse une table, qu'il insulte la mère du type, qu'il soit capable... qu'il soit capable de mourir pour quelque chose. Nous ne sommes plus capables de mourir pour quoi que ce soit. (*Elle prend une inspiration profonde. Elle parle d'un ton nonchalant, comme si elle était attablée dans un café*) Bref, Moshik m'a emmenée à Jérusalem, à cause de ses études. Non seulement nous ne sommes pas d'ici, mais en plus, nous habitons à Kyriat Yovel. Dans ce quartier, on ne sent même pas la ville. Quand par hasard nous avons congé le même jour, peut-être une fois toutes les deux semaines, on va faire un tour au centre. Mais à huit heures du soir, on est de retour parce qu'on a oublié que les soirées sont fraîches au mois d'août et qu'on est sorti sans manches longues. Ma mère téléphone quand il y a eu un attentat pour s'assurer que tout va bien, alors que moi je suis au même moment à la maison et que je regarde les infos à la télé, exactement comme elle.

Si je n'avais pas mon travail, si vous ne débarquiez pas ici tout de suite après, je ne ferais même pas le rapport avec la vraie vie. Je n'aurais jamais cru que je me retrouverai dans cette ville, (*avec dégoût*) Jérusalem... Quel rapport entre elle et moi ? Mais qu'est-ce qu'on ne ferait pas pour nos Amir, n'est-ce pas, Nasrine ?

Rinat range le matériel sur le chariot de soins et sort. Noir.

TABLEAU 5

L'horloge murale indique 21h15. Lumières. Rinat s'approche de Nasrine, à présent éveillée, et la libère du drap qui l'immobilise.

RINAT Tu vas bien te conduire ?

NASRINE Wan oumi ? (Où est ma mère)

RINAT Ta mère ? Je ne sais pas.

NASRINE, *incapable de regarder Rinat dans les yeux*
Ana matasfa... (Je suis désolée)

RINAT Je ne parle pas arabe, je te l'ai déjà dit.

Rinat prend l'oxymètre sur le chariot et fixe l'appareil sur le doigt de Nasrine.

NASRINE Akél, akél (Manger, manger)

RINAT, *retirant l'oxymètre puis le rangeant sur le chariot*
Tu as faim ? Mais je t'ai déjà apporté ton repas, tu as un peu mangé.

Nasrine répond par des hochements de tête.

RINAT Bon, je... je vais voir si je peux te trouver quelque chose. Je ne sais pas...

Nasrine repose sa tête sur l'oreiller et s'installe plus confortablement. Rinat sort et revient après un instant avec des tranches de pain, de la confiture et une cuillère en plastique sur un plateau. Nasrine s'est déjà rendormie profondément.

RINAT Nasrine ? (*Rinat laisse Nasrine dormir. Avec un petit rire, elle pose le plateau sur le chariot de soins et ouvre le pot de confiture*) Bon appétit, Rinat. Je n'ai rien avalé de la journée. (*Avec la cuillère, elle étale de la confiture sur une tranche de pain*) Tu es sûrement la petite dernière, à la maison. Tu as l'air d'être la petite princesse de papa et maman .Moi, je suis fille unique, c'est un peu la même chose mais pas tout à fait. Je suis l'aînée et la benjamine, les deux à la fois. C'est épuisant, Nasrine. (*Elle mord dans la tranche de pain et continue à parler la bouche pleine*) Tu ne peux pas t'imaginer comme c'est épuisant. Qui plus est avec des parents divorcés. Chacun te veut pour lui tout seul mais en même temps, l'un et l'autre ne te veulent pas du tout. (*Elle fait tomber des miettes sur le lit et les balaie d'un revers de main*) Oh pardon. (*Elle rit*) Moshik, lui, c'est l'aîné de sa famille. Il a un frère et une sœur et ses parents sont mariés, comme chez vous, sans cassement de tête. Qu'ils soient bien ensemble ou pas, aucune importance, les parents restent mariés, à cause des enfants. (*Elle mord de nouveau dans la tartine*) Tu sais quoi ? Je les adore. Chez eux, j'ouvre le frigo et il y a toujours trois ou quatre pots ouverts de fromage Cottage à moitié vides. Ben quoi, ils ne vont pas se donner la peine de finir un pot avant d'en ouvrir un autre. Chacun veut en ouvrir un pour lui tout seul, mais ils ne le finissent jamais. Ils remettent au frigo le pot entamé et plus personne n'y touche, même pas celui qui avait ouvert le pot de fromage en premier. Chez vous aussi c'est comme ça ? (*Elle rit*) Oh, ma parole ! Vous n'avez même pas de Cottage, c'est tellement israélien, hein ? Dis-moi, chez vous aussi on dit « C'est tellement palestinien » au sujet de tas de trucs ? Par exemple, quelqu'un tombe dans la rue et des passants s'arrêtent pour l'aider, alors vous dites « Oh, c'est tellement palestinien, à New York, personne ne se serait arrêté » ? (*Elle mord de nouveau dans la tartine*) En fin de compte, c'est moi qui suis un peu tarée, tu comprends ? Ils remplissent leur frigo de pots vides et c'est moi qui ai un

problème, parce que c'est moi qui mange la dernière part de pizza, moi qu'on ne peut pas laisser seule avec le dernier morceau de gâteau au chocolat. Mais qu'est-ce que je peux y faire. Je suis fille unique ! À la maison, tout était pour moi. À qui j'aurais pu laisser du gâteau ? Et toi, tu as combien de frères et sœurs ? Tu en as sûrement toute une flopée. Et puis des frères qui ont vingt ans de plus que toi, avec des enfants à eux dont tu dois t'occuper. Moi, tu comprends, je n'ai pas tout ça. Moshik non plus. Sa mère a sept frères, mais elle-même n'a fait que trois enfants. « Que » trois, mais c'est énorme ! Moi, après deux enfants, *halas*, je fermerai boutique. *Halas* (ça suffit), ça, tu comprends. *Elle repose la tartine sur le plateau.*

NASRINE *murmure dans son sommeil*
Amir...

RINAT Oui, Amir... Moi aussi, j'ai mon Amir, je te l'ai dit. Un Arabe dans le sang dont les parents ont décidé qu'eux, ils ne l'étaient pas. Ils n'ont fait « que » trois enfants, mais la mère reste à la maison pour les élever. Surtout, qu'on ne les prenne pas pour des Arabes. Ils parlent votre langue, mais ils ne l'ont pas apprise à leurs enfants. Ils vous ressemblent, même leur haine ressemble à la vôtre. Ils vous haïssent, mais ils savent haïr comme vous, de l'intérieur. Une vraie haine, c'est sûr, comme celle que je vois dans les yeux de vos hommes, ceux qui arrivent ici après avoir poignardé quelqu'un mais qui n'ont pas réussi à se faire tuer. Tu sais quoi ? Au début, Moshik n'arrêtait pas de me chercher des poux dans la tête. (*Elle rit*) Pour qu'on se dispute, quoi, comme ça, par ennui. Et moi, je ne savais même pas ce que c'était. Avec mes ex, on ne pensait même pas à se disputer. Mais mon Amir, mon Arabe à moi, il adore ça. Parfois je rentre à la maison et je le vois assis à faire la gueule, comme ça, sans raison. Au début, je pensais que c'était à cause d'un problème au travail, ou à la fac, parce que cela ne pouvait pas être à cause de moi, je n'étais même pas à la maison. Ben non, c'était à cause de moi, toujours à

cause de moi. Les premiers temps, je me laissais entraîner à me quereller avec lui, j'essayais de le comprendre, c'est quoi son problème, mais ensuite, j'ai pigé, il ne le savait pas lui-même ! Il reste assis dans le fauteuil, il fait semblant de regarder les infos et il ne m'adresse pas la parole. Comme ça, sans raison. Il me laisse aller me coucher sans explications alors que je me torture pour savoir ce que j'ai bien pu faire. Tu sais ce qu'il y a de plus fou, dans cette histoire ? C'est qu'il ne sait pas lui-même pourquoi il est en colère. Il y avait bien une raison, mais ça lui prend plusieurs jours pour la découvrir. Une fois, il a cogité une semaine sur le fait qu'on était revenus de bonne heure à la maison alors que c'était son seul jour de congé, tout ça parce qu'on n'avait pas pris de vêtements chauds. Tu comprends ? Ça ne suffisait pas, que je crevais de froid et que j'étais contrariée à cause de cette idiotie qui nous a obligés à rentrer de bonne heure, mais en plus, tout me retombe dessus. Et pourquoi ? Parce que je n'ai pas pensé à ces vêtements de merde, comme si c'était ma responsabilité. Et Moshiko ? (*Elle rit*) Tu connais ça, quand il y a une ambiance plombée à cause d'une contrariété, qu'on est en colère mais qu'on ne sait pas pourquoi ? C'est ce qu'il y avait entre nous, quand on est rentrés ce soir-là à la maison. On prend le tram, puis le bus, et il n'ouvre pas la bouche. Avant, je lui rentrais dedans, mais j'ai compris que c'était pire alors j'ai appris à me taire, jusqu'à ce qu'il digère sa colère. Après une semaine, il me dit qu'il comprend qu'il n'aurait pas dû se fâcher contre moi parce que je n'avais pas pensé à prendre des vêtements chauds, que lui aussi est responsable, ben voyons, mais qu'il n'est pas capable de contrôler sa mauvaise humeur, et que je dois le comprendre... Tu saisis ? C'est à moi de comprendre qu'il attend de moi que je me comporte comme sa mère, que je prenne toujours soin de lui, que je veille à ce qu'il y ait des repas prêts, une maison propre et des vêtements chauds pour lui quand il fait froid. D'après lui, je dois comprendre qu'il comprend que je ne changerai

jamais et que je ne serai pas comme sa mère, mais je dois aussi accepter comme légitime que cela le mette en rogne. C'est toujours comme ça, pour tout. C'est détestable, on ne se parle pas, et puis tout doucement, on recommence à se parler, et tout d'un coup, il me ressort une idiotie qui s'est passée il y a un mois et que moi j'ai complètement oubliée. J'ai oublié ! Il me fait la tête pour quelque chose qui n'existe pas pour moi jusqu'à ce qu'il la mentionne. (*Elle saisit le chariot et commence à sortir*) Mais c'était il y a tellement longtemps ! Alors pourquoi ? Pourquoi toute cette colère, Moshik ? (*Elle s'arrête un instant et rit*) Mon cher petit Arabe. *Elle sort.*

Noir.

TABLEAU 6

L'horloge murale indique 22h30. Lumières. Rinat passe ses mains sous la couverture de Nasrine pour changer la poche urinaire reliée au cathéter. Nasrine détourne le regard, comme si elle n'était pas concernée par l'opération.

RINAT, *pendant qu'elle change la poche*
Tu n'as pas à t'inquiéter, c'est temporaire. Dans quelques jours, tu pourras aller toute seule aux toilettes.

NASRINE Toi, bonne.

RINAT, *finissant la manipulation*
Bonne, et comment... Je raconte tous mes problèmes à une terroriste de douze ans...

NASRINE Douze...! Treize… ! Quatorze...! Quinze...!

RINAT, *riant*
De quinze ans.

NASRINE Ana... ah... je... j'ai dix-sept ans. Toi ?

RINAT, *saisissant sur le chariot un verre d'eau et un autre, plus petit, avec des cachets*
Quel âge j'ai ? Vingt-sept ans.

NASRINE, *essayant de répéter après elle en riant*

Vinne-sept ?

RINAT, *éclatant de rire*
Non, pas Vinne comme Nasrine, Ving-tt-sept. *Elle tend l'eau et les cachets à Nasrine.*

NASRINE, *avalant les cachets et l'eau en ayant la tête ailleurs*
Ving-tt-sept.

RINAT, *reposant les verres sur le chariot et s'apprêtant à sortir*
Bravo. (*Elle hésite un instant*) Hilou.

NASRINE, *sombrant déjà dans le sommeil, elle attrape la main de Rinat*
Satani shouya... (Attends un petit peu).

Rinat s'assied lentement sur la chaise à côté de Nasrine, qui lui tient encore la main. Nasrine veut parler mais elle a du mal à retenir ses pleurs. Rinat lui caresse la main et rit par compassion.

RINAT Dix-sept ans... À quoi tu pensais, idiote ? Moi aussi, j'ai eu dix-sept ans, moi aussi j'ai voulu mourir à cause d'un garçon, ou à cause de mes parents, ou tout bêtement à cause de ces dix-sept ans de merde ! Moi aussi j'ai peur, jusqu'à aujourd'hui. Mais toi, avec toute cette peur, comment as-tu trouvé le courage de courir tout droit à la mort ? Tu serais peut-être devenue une de ces vierges qui accueillent vos hommes au paradis, tu as pensé à ça ? Et pour qui ? Pour Amir ?

NASRINE, *libérant sa main de force*
Oskot ! (Tais-toi) *Elle se caresse le visage.* Ils ont détruit mon visage. Il est vrai que personne ne l'avait vraiment regardé auparavant, excepté toi, Amir, mon professeur. À présent, même toi tu ne pourras pas me reconnaître (*soupir*). Amir, notre professeur adoré.

RINAT, *riant et se parlant à elle-même*
Amir... Franchement. Une gamine idiote et amoureuse. OK, alors un Amir a jeté les yeux sur toi. Tu sais combien il y a d'Amir dans le monde ?

NASRINE, *riant pour elle-même ; elle a cessé de toucher son visage*

Mais non, bien sûr que tu me reconnaîtrais. Dès le premier jour à la madrasa, tu n'as eu besoin que d'un regard dans mes yeux pour voir jusqu'au fond de mon âme. Je ne sais pas comment tu t'es adressé aux autres filles, mais à moi, tu m'as toujours parlé en deux langues, la langue orale et la langue des yeux. Cette langue des yeux, je ne l'oublierai jamais, Amir mon professeur.

RINAT, *continuant à parler pour elle-même*
Toute notre vie, nous ne faisons que donner et donner à nos Amir et à nos Moshiko. Sans fin. Nous nous plions en quatre pour eux en espérant qu'ils apprécieront. (*Elle rit*) Moshiko, Amir, derrière chaque femme se dresse un homme qui ne l'apprécie pas à sa juste valeur et qui la pousse à faire des choses idiotes.

NASRINE, *encore plongée dans ses pensées*
Tu nous as toujours respectées et tu t'es toujours soucié de nous. Tu m'encourageais quand j'échouais, même quand je pensais que j'étais bête. Tu me disais qu'Allah m'aimait, et que j'étais vraiment spéciale. Notre bon Amir, que Dieu te protège.

RINAT, *plongée dans ses pensées*
Amir, Amir, ha... crois-moi, si j'étais ta sœur...

NASRINE, *se reprenant*
Toi, parler beaucoup !

Rinat et Nasrine se regardent en silence. Nasrine couvre sa bouche de la main, confuse. Rinat laisse échapper un petit rire. Nasrine, soulagée, éclate de rire et entraîne Rinat. Elles rient.

NASRINE Ana matasfa... (Je m'excuse) Moi, pardon.

RINAT, *poussant un soupir résigné*
Il n'y a pas de problème.

NASRINE Demain, toi là ?
Rinat saisit la feuille de soins pour y ajouter une dernière note.

RINAT Moi, oui, mais toi tu pars.

NASRINE Je pars ?

RINAT, *sans lever les yeux de la feuille de soins*
Ici, c'est les soins intensifs. Demain, tu passes à un autre département.

NASRINE Rinat... Toi venir chez moi ?

RINAT, *avec les yeux toujours braqués sur la feuille de soins*
Non.

NASRINE Pourquoi non ?

RINAT Pourquoi ? (*Elle lève un instant les yeux sur Nasrine et les rebaisse aussitôt*) Parce que cela aurait pu être mon mari, ou ma mère, ou moi.

FIN.